

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

IV Liceum Ogólnokształcące
Siedlce

Mazowiecki Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Warszawie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiąganych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 16-11-2011 - 29-02-2012 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Ewa Dombrowska, Barbara Radman, Iwona Tomczak, Bożena Piesio.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli organu prowadzącego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	31
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	11
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	7
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	113
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	120
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo oraz przedstawiciele samorządu szkolnego	16
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	8
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	31
Partnerzy szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele organu prowadzącego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	11
Obserwacja zajęć			8
Obserwacja zajęć pozalekcyjnych			
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	IV Liceum Ogólnokształcące
Patron	Hetman Stanisław Żółkiewski
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Siedlce
Ulica	Sokołowska
Numer	161 B
Kod pocztowy	08-110
Urząd pocztowy	Siedlce
Telefon	256447897
Fax	
Www	zolkiewski.siedlce.pl
Regon	71001893800000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	424
Oddziały	15
Nauczyciele pełnozatrudnieni	28
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	16
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	7
Średnia liczba uczących się w oddziale	28.27
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	15.14
Województwo	MAZOWIECKIE
Powiat	Siedlce
Gmina	Siedlce
Typ gminy	gmina miejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Liceum im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego jest spadkobiercą znakomitej tradycji siedleckiego szkolnictwa ponadgimnazjalnego. To placówka, która wpisała się w historię województwa mazowieckiego. Obecnie szkoła przejściowo znajduje się w budynku Collegium Mazovii - Innowacyjnej Szkoły Wyższej przy ulicy Sokołowskiej 161 B. Historyczny budynek, mieszczący się w centrum miasta, przy ulicy Konarskiego 1, przeznaczono do remontu. Pierwotna siedziba jest miejscem niezwykłym, przestrzenią mentalną, w której przez lata wyzwalala się pozytywna energia. Zaprojektowany przez Antonia Corazziego i pobudowany w 1844 roku gmach oraz ludzie dawniej i dzisiaj związani z tą szkołą tworzą niepowtarzalną atmosferę, którą świadomie możemy nazwać genius loci.

W 1961 roku rząd PRL położył kres funkcjonowaniu szkoły, nie tylko z powodu imienia Hetmana Stanisława Żółkiewskiego, ale i patriotycznej postawy Żółkiewszczaków. Absolwenci "Żółkiewskiego", spotykając się systematycznie co kilka lat na zjazdach koleżeńskich marzyli o reaktywacji placówki. Ich pragnienia spełniły się w 1991 roku, kiedy na nowo powołano Liceum Żółkiewskiego. 22 września 2011 roku szkoła obchodziła dwudziestolecie reaktywowania.

W murach Liceum im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego kształcili się wybitni Polacy: Błogosławiony ksiądz Ignacy Kłopotowski, biskup łucki Adolf Szelażek, ksiądz prałat Zdzisław Oziębło, prof. Wojciech Ratyński, prof. Adam Sobiczewski, Antoni Ponikowski, Władysław Kamiński, Leon Wyczółkowski, Jan Komar, Aleksander Głowacki, Aleksander Świętochowski, Jacek Woszczerowicz, Robert Rogalski i wielu innych.

Dyrektorem szkoły w latach 1849 – 1851 był dziadek najwybitniejszej polskiej uczoney, dwukrotnej noblistki Marii Skłodowskiej - Curie Józef Skłodowski, a jej ojciec, któremu, jak wspominała, zawdzięczała mocne podstawy swojej wiedzy - Władysław Skłodowski zdał maturę w tej szkole w roku 1847.

Od początku istnienia, czyli od roku 1844, IV Liceum opuściło 4800 absolwentów, w tym w ostatnich 20 latach 2464. W pięciu klasach kształcą się uczniowie w typowych dla liceum ogólnokształcącego profilach: geograficznym, humanistycznym, ekonomicznym, biologiczno – chemicznym i politechnicznym. Oferta kształcenia opiera się na potrzebach uczniów i zapotrzebowaniu lokalnego środowiska. Przy szkole zostało powołane Stowarzyszenie „Żółkiewszczacy”. Jednym z najważniejszych zadań Stowarzyszenia jest działalność wpierająca powrót Liceum do historycznego budynku. Szkoła cały czas wdraża nowoczesne metody nauczania i wychowania, biorąc udział w projektach edukacyjnych: „Żółkiewski szkołą równych szans”, „e – dumka na dwa serca – z kraju do kraju”, „Chemia ,wiem, umiem, rozumiem”, „Praktyki pedagogiczne – kompetentnie, twórczo, przyjemnie” , „Szkoła nowych technologii”. Utrzymując kontakty ze szkołami spoza granic Polski, umożliwia uczniom ćwiczenie umiejętności językowych w spotkaniach z rówieśnikami. W tym celu została nawiązana współpraca ze Szkołą Średnią nr 2 we Lwowie w trakcie, której zorganizowano wyjazdy na Ukrainę. W szkole organizowany jest Dzień Niemiecki, Dzień Europejski, festiwalu piosenki rosyjskiej „Bałajka”, Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Prezydenta Miasta Siedlce. Co roku obchodzone jest Święto Szkoły.

Liceum współpracuje z miejscowymi uczelniami, takimi jak: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny i Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa oraz warszawskimi: Warszawską Wyższą Szkołą Informatyki i Wyższą Szkołą Psychologii Społecznej. Od września 2011 roku w IV Liceum obowiązuje dziennik elektroniczny, na potrzeby którego zostały zakupione netbooki. Na terenie kompleksu uczniowie mogą bezpłatnie łączyć się z Internetem.

Sukcesem szkoły jest 100 procentowa zdawalność egzaminu maturalnego. Na tym samym poziomie utrzymuje się promocja do klas programowo wyższych. Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w licznych i różnorodnych kołach zainteresowań: muzyczno-artystycznym, polonistycznym, recytatorskim, przedsiębiorczości, geograficznym, plastycznym, sportowym, strzeleckim oraz fakultatywnych, przygotowujących do matury. Mimo zmiany siedziby szkoły, uczniowie czują się w niej bezpiecznie. Brak anonimowości sprzyja ciepłej atmosferze. Nauczyciele pracujący w IV LO przyjęli zasadę indywidualnego podejścia do ucznia i angażowania rodziców w życie klasy i szkoły.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

W opinii dyrektora i nauczycieli w szkole przeprowadzana jest analiza wyników egzaminów zewnętrznych w celu poprawy jakości pracy szkoły. Nauczyciele, spośród których większość jest egzaminatorami, wskazali, że głównie zwracają uwagę na błędy rażące i najczęściej powtarzane w celu ich uniknięcia w następnym roku szkolnym. Z prowadzonych badań wynika, że w ubiegłych dwóch latach maturę zdało 100% uczniów.

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że analiza egzaminów maturalnych przeprowadzana jest na poziomie wyników pojedynczych uczniów oraz na poziomie zespołów klasowych. Nauczyciele twierdzą, że wstępną analizę wyników matur przeprowadzają po maturze próbnej, analizują poszczególne zadania. Analiza wyników egzaminu maturalnego przygotowywana jest na sierpniową radę pedagogiczną. Dyrektor szkoły przygotowuje zestawienie w kontekście wyników krajowych. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (29 z 31) potwierdzają znajomość wniosków z analizy wyników egzaminów zewnętrznych z poprzedniego roku szkolnego, z czego 24 posiada pełną informację w tym zakresie, natomiast 5 ma takie informacje, ale tylko w zakresie, który ich bezpośrednio dotyczy. Jednak 2 respondentów twierdzi, że nie zna wniosków z analizy wyników egzaminów zewnętrznych. Zdaniem dyrektora i nauczycieli analiza jest prowadzona w celu poprawy jakości pracy szkoły, głównym celem jest współpraca z uczniami w zdiagnozowanych obszarach trudności. Analiza wyników matury służy, zdaniem nauczycieli, poprawie jakości pracy w następnym roku szkolnym. Nauczyciele analizując zadania maturalne z poprzedniego rocznika zwracają uwagę na błędy rażące oraz najczęściej powtarzane w celu ich uniknięcia w następnym roku szkolnym. Analiza służy wyeliminowaniu problemów związanych z interpretacją zadań. Większość nauczycieli jest egzaminatorami, mają świadomość błędów.

Dyrektor twierdzi, że dokonywana jest ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminów maturalnych. Analizie ilościowej podlegają wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym:

- liczba zdających egzamin,
- procent zdanych matur,
- liczba przystępujących do egzaminu zdających z poszczególnych zakresów,
- procent zdanych egzaminów maturalnych obowiązkowych z poszczególnych przedmiotów,
- średnie wyniki szkoły w odniesieniu do odpowiednich średnich wyników w mieście, powiecie i województwie.

Wszystkie dane przedstawiane są w tabelach, na diagramach i wykresach na podstawie opracowań własnych wyników i zestawień sporządzonych przez OKE. Z prowadzonych analiz wynika, że maturę w roku szkolnym 2009/2010 i 2010/2011 w szkole zdało 100% uczniów.

Natomiast analizie jakościowej poddawane są możliwości i umiejętności uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego oraz łatwość arkusza egzaminacyjnego. W sposób jakościowy analizowane są wskaźniki łatwości zadań dla uczniów egzaminacyjnych z języka polskiego i matematyki. Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że IV LO jest trzecią szkołą w mieście pod względem uzyskanych wyników z jęz. polskiego i matematyki. Analizie jakościowej poddawane są również wyniki egzaminów gimnazjalnych w celu ustalenia rzeczywistych umiejętności uczniów. Na podstawie danych otrzymanych z OKE dokonuje się szczegółowej analizy wyników. Z przeprowadzonych analiz wynika, że uzyskane wyniki z poszczególnych przedmiotów lokują szkołę w V lub powyżej V stania (j. polski 90%, matematyka 91, j. obcy (obowiązkowy) : angielski 84%, j. niemiecki -85% , j. rosyjski -88). W przypadku wyników egzaminu gimnazjalnego porównywane są one z wynikami sprawdzianów wewnętrznych przeprowadzanych w pierwszych dniach nauki we wrześniu. Wyniki z j. angielskiego pozwalają na zakwalifikowanie uczniów do grup międzyoddziałowych ze względu na stopień zaawansowania nauki języka.

W pozostałych przypadkach wyniki ze sprawdzianów przedmiotów kierunkowych pozwalają na ocenę stopnia opanowania wiadomości i umiejętności, co w konsekwencji pozwala nauczycielowi na właściwe zaplanowanie procesu dydaktycznego. Dokonywanie wymienionych analiz znajduje również potwierdzenie w dokumentacji szkoły, m.in. w dokumencie "Wyniki egzaminu maturalnego w sesji letniej roku 2009/10". Dyrektor, jako przykłady wdrożonych wniosków pochodzących z tych analiz podaje:

- utworzenie grupy międzyoddziałowej z języka angielskiego,
- dodatkowe zajęcia realizowane w ramach godzin z art. 42 Karty Nauczyciela (jest to praca z uczniem zdolnym, uczniem z problemami w ramach wyrównywania szans edukacyjnych).

Natomiast ankietowani nauczyciele najczęściej wymieniają:

- modyfikację metod i form pracy w celu doskonalenia warsztatu pracy,
- dostosowanie treści nauczania do poziomu uczniów,
- zwracanie większej uwagi na elementy które sprawiały uczniom najwięcej trudności,
- wspomaganie uczniów w przygotowaniu do egzaminu maturalnego.

Jeden z ankietowanych nauczycieli twierdzi, że nie wykorzystuje wniosków z analizy w swojej pracy.

Dyrektor oraz nauczyciele uczestniczący w wywiadzie grupowym twierdzą, że wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. Wśród działań podejmowanych w tym i poprzednim roku szkolnym, a wynikających z wniosków z analiz wyników egzaminów maturalnych, wskazują prowadzenie dodatkowych zajęć, w tym kół zainteresowań oraz stosowanie przez nauczycieli więcej aktywnych metod nauczania. Ponadto nauczyciele dodają: stosowanie oceniania prac takiego jak na maturze. Partnerzy szkoły oraz przedstawiciel samorządu wysoko oceniają efekty kształcenia w tej szkole. Uzasadniają to 100% zdawalnością matury i prestiżem jakim cieszy się w środowisku. Dla większości uczniów jest to szkoła pierwszego wyboru.

Szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności*

Komentarz:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową, a ich osiągnięcia są analizowane. Dowodem efektywności nauczania na przestrzeni ostatnich dwóch lat jest 100% promocja. Większość uczniów uważa, że zajęcia są trudne, ale dostosowane do ich możliwości. W opinii wszystkich respondentów, czyli nauczycieli, uczniów i rodziców, nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Z analizy dokumentów wynika, iż w roku szkolnym 2010/2011 i 2009/2010 - wszyscy uczniowie byli promowani do następnej klasy. W opinii wyrażonej w ankiecie przez nauczycieli w poprzednim roku szkolnym uczniowie opanowali wiadomości i umiejętności opisane w podstawie programowej w stopniu dużym 6 z 31 nauczycieli, w stopniu średnim 20 z 31 i w stopniu dostatecznym 5 z 31. Zdaniem partnerów szkoły i samorządu wyrażonym w wywiadzie do najważniejszych umiejętności nabywanych przez uczniów w szkole należą:

- przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie wielokulturowym m.in. poprzez położenie dużego nacisku na nauczanie języków obcych, współpracę ze szkołą we Lwowie, w ramach której następuje wymiana młodzieży, poznawanie kraju, innej kultury (szkoła chce także nawiązać współpracę z Żółkwią),
- wysokie postawy moralne i etyczne zdobywane m.in. podczas uczestnictwa w akcjach powodziowych (jako członkowie klubu Strzelec) pielgrzymki do Oświęcimia, zwiedzanie Auschwitz.

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, iż w szkole analizuje się osiągnięcia uczniów. Jako przykład podaje on: diagnozujące sprawdziany wewnętrzne po gimnazjum oraz analizę ich wyników w ramach prac zespołów przedmiotowych. Wnioski wypływające z analizy są omawiane na radzie pedagogicznej. Ponadto prezentowane są wyniki i osiągnięcia uczniów w konkursach i zawodach zewnętrznych, formułowane są wnioski dotyczące dalszego rozwoju uczniów oraz sposobów i metod pracy nauczyciela. Dyrektor twierdzi również, że w przypadku trudności,

problemów, szkoła korzysta z pomocy Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Nauczyciele respektują jej opinie i realizują zalecenia. Odbywa

się indywidualizacja procesu edukacyjno-terapeutycznego. Uczniowie są pod opieką pedagoga i psychologa. Nauczyciele twierdzą, że analizują osiągnięcia uczniów. 13 z 31 nauczycieli analizuje osiągnięcia wszystkich uczniów, 16 z 31 większości uczniów. 2 nauczycieli udzieliło odpowiedzi, iż analizują osiągnięcia w wybranych, uzasadnionych przypadkach. Szkoła prowadzi dokumentację dotyczącą analizy wyników egzaminów pisemnych. Ponadto analizowane są sprawozdania zespołów przedmiotowych: przedmiotów przyrodniczych (matematyki, informatyki, fizyki, przedsiębiorczości), zespołu humanistycznego, zespołu przedmiotów artystycznych i biblioteki szkolnej (szkoła analizuje dane dotyczące poziomu czytelnictwa w szkole oraz formułowane są wnioski do dalszej pracy). Analizowana jest także szkolna strona internetowa.

Dyrektor twierdzi, że analizując osiągnięcia szkolne uczniów uwzględnia się ich możliwości rozwojowe. W przypadku trudności, problemów, szkoła korzysta z pomocy Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Nauczyciele respektują opinie wydane przez tę placówkę oraz realizuje zalecenia bądź orzeczenia. Przykładem działań szkoły w odniesieniu do uczniów o zróżnicowanych możliwościach rozwojowych są zindywidualizowane wymagania procesu edukacyjno – terapeutycznego (w zakresie np. dysleksji, dysgrafii), nauczanie indywidualne (prowadzone ze względów zdrowotnych), uczniowie są pod opieką pedagoga i psychologa. Nauczyciele w wywiadzie twierdzą, że indywidualizują pracę z uczniem zdolnym i słabym, wykorzystują opinie i orzeczenia poradni. Opracowują IPET dla uczniów z orzeczeniem. Uczniowie zdolni otrzymują dodatkowe zadania. Zespoły przedmiotowe analizują osiągnięcia uczniów. Z informacji uzyskanych od dyrektora i nauczycieli wynika, iż działają następujące zespoły: języków obcych, przedmiotów humanistycznych, przedmiotów ścisłych, przyrodniczy, wychowawczy. Szczególnie analizowane są osiągnięcia uczniów z trudnościami i niepowodzeniami. Odbywa się to również poprzez indywidualne rozmowy.

Zdaniem nauczycieli w szkole formułuje się wnioski z analizy osiągnięć uczących się. Szczególnie ważna jest analiza przyczyn trudności uczniów i ich niepowodzeń oraz rozpoznanie sytuacji rodzinnej ucznia, chwalenie, dawanie dodatkowych zadań, sprawdzanie ich wykonania, częste ocenianie a także przeprowadzanie sprawdzianów w terminach nie nakładających się. W ankiecie "Moja szkoła" uczniowie klasy II, na pytanie: " Czy zajęcia, w których uczestniczyłeś(łaś) w szkole, były łatwe, a może trudne?", 8,77% uczniów twierdzi, iż zajęcia były bardzo łatwe, 21,92% że były łatwe, 66,66 % że były trudne, 1,75 % że były bardzo trudne. Podobnie uczniowie klasy III w ankiecie "Mój dzień", odpowiadają, iż zajęcia w których uczestniczyli byli: 4,13 % bardzo łatwe, 30,57 % łatwe, 55,37 % trudne, 9,09 % bardzo trudne. W ocenie dominującej grupy uczniów zarówno klasy II, jak i III zajęcia, w których uczestniczyli byli trudne jednocześnie na pytanie: "Czy Twoim zdaniem zajęcia lekcyjne, w których uczestniczyłeś(łaś) dzisiaj były dostosowane do Twoich możliwości?" 65,83% uczniów kl. III odpowiedziało, że dość często, 16,67% bardzo często. Pozostali uczniowie 15,83% uważają, że bardzo rzadko były dostosowane i 1,67% uważa, że nie były wcale dostosowane. Większość uczniów uważa, że zajęcia były dostosowane do ich możliwości.

W opinii wszystkich respondentów, czyli nauczycieli, uczniów i rodziców, nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów. Z informacji uzyskanych od nauczycieli wynika, że wierzą oni w możliwości młodzieży. Wszyscy ankietowani pedagodzy twierdzą, iż uczniowie są zdyscyplinowani: w stopniu wysokim – 15 z 31 i bardzo wysokim – 16 z 31. Większość nauczycieli twierdzi, iż uczniowie mają chęć do nauki, z czego w stopniu bardzo wysokim 8 z 31, wysokim 21 z 31, średnim 2 z 31. 7 z 31 nauczycieli dostrzega możliwość uzyskania przez uczniów lepszych wyników, przy czym dominująca grupa 18 z 31 w stopniu bardzo wysokim. Większość uczniów przejawia własną inicjatywę, tak twierdzi 24 z 31, natomiast 7 z 31 nauczycieli uważa, że uczniowie nie przejawiają własnej inicjatywy. Również opinie uczniów i rodziców zawarte w wywiadzie potwierdzają okazywanie przez nauczycieli wiary w możliwości licealistów . Uczniowie, jako przykłady, podają:

- nagradzanie ocenami, zachęcanie do nauki, mobilizowanie do pracy, organizowanie dodatkowych zajęć,
- zachęcanie, aby się nie poddawali np. jeśli ktoś nie zdał matury, gdy są skrajne sytuacje nauczyciele dają szansę poprawy ocen.

Uczniowie twierdzą, że w szkole są przyjazne stosunki z nauczycielami, nikt nie zostaje bez pomocy np. uczniowie korzystają z porad pedagoga, który reaguje i stara się ich wesprzeć. Podobnie twierdzą ankietowani rodzice. Według nich nauczyciele w tej szkole zdecydowanie wierzą w możliwości uczniów (12 z 32) i raczej wierzą (19 z 32). Rodzice, jako przykłady wiary podają:

- dawanie dodatkowych zadań do wykonania,
- nagradzanie dobrymi ocenami, umożliwianie poprawiania ocen,
- pochwały zapisywane na bieżąco w dzienniku elektronicznym oraz przekazywane na zebraniach.

Uczniowie, zdaniem rodziców, chętnie chodzą do szkoły, nie opuszczają zajęć, nie boją się. Kontakty uczniów z wychowawcami są bardzo dobre. Jeden z rodziców jako przykład nagradzania i motywowania ucznia podał sytuację, w której nauczycielka, stwierdziła, że pokłada w dziecko duże nadzieje i od tego czasu stała się ona dla syna autorytetem . Rodzice stwierdzili, że nauczyciele nie okazują uczniom braku wiary. Przed wycieczkami nauczyciele mówią "wierzymy, że zachowacie się dobrze".

W opinii dyrektora i nauczycieli w szkole wdraża się wnioski z analizy osiągnięć uczących się. Jako przykłady podali:

- opracowanie indywidualnych programów terapeutyczno-profilaktycznych w celu zindywidualizowania wymagań i zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej,
- Ufundowanie, na wniosek dyrekcji, stypendiów dla uczniów w trzech kategoriach: naukowa, sportowa, artystyczna,
- reprezentowanie szkoły przez najlepszych uczniów w konkursach, i olimpiadach przedmiotowych, co przekłada się na promocje szkoły w środowisku lokalnym.

W opinii dyrektora wdrażanie wniosków zdecydowanie przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia. Jako przykład wdrożonego wniosku podaje utworzenie grup międzyoddziałowych w nauczaniu języka angielskiego. Z analizy dokumentów wynika, iż wyniki egzaminów w skalach staninowych przedstawiają się następująco:

- Język polski - VI
- Biologia - VI
- Geografia - VII
- Matematyka - VI i VII - podstawowy, IV – rozszerzony.

Od roku 2010/11 obliczana jest Edukacyjna Wartość Dodana szkoły dla języka polskiego i matematyki. EWD jest dodatnia. Szkoła wykorzystuje dane z OKE w formie danych liczbowych, uwzględniające średnie poszczególnych przedmiotów w porównaniu ze szkołami w mieście i powiecie. Szkoła opracowuje indywidualne wyniki poszczególnych przedmiotów, z podziałem na klasy staninowe. Analizie podlegają też dane opracowane przez CKE w formie EWD, w przypadku matematyki jest to "szkoła sukcesu" ,języka polskiego "szkoła niewykorzystanych możliwości". Jeśli chodzi o wyniki z języka polskiego i matematyki, liceum jest trzecią szkołą w mieście. W roku szkolnym 2008/2009 najlepszy wynik (stanin 8 – bardzo wysoki) był z przedmiotów:

- wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, j. niemiecki i matematyka
- oraz bardzo dobre wyniki (stanin 7 – wysoki) z: j. francuskiego, j. rosyjskiego, j. włoskiego, historii i fizyki.
- Wyniki z języka polskiego, j. angielskiego i chemii znalazły się w staninie 6 – powyżej średniej. Na poziomie podstawowym nie było niższych wyników.

Na poziomie rozszerzonym wyniki znalazły się w staninach:

- geografia, biologia, historia sztuki – 7 stanin;
- woś, historia, fizyka, chemia – 6 stanin.

W następnym roku zdecydowanie polepszyły się wyniki. Na poziomie podstawowym z: j. polskiego i matematyki szkoła przesunęła się do staninu 9 a z j. angielskiego do staninu 8. Na poziomie rozszerzonym również j. polski i matematyka znalazły się w najwyższym – 9 staninie. 8 stanin – bardzo wysoki osiągnęły wyniki z: woś, geografii, chemii i biologii. 7 – wysoki stanin był z przedmiotów: historia i fizyka. W roku szkolnym 2010/2011 szkoła utrzymała się w wysokich staninach. Na poziomie podstawowym: j. polski, matematyka i j. francuski – stanin 9; j. angielski, j. niemiecki i chemia – stanin 8; fizyka – stanin 7; chemia – 6stanin. Na poziomie rozszerzonym wyniki były również wysokie, np. j. francuski – 9 stanin; j. angielski, j. niemiecki i historia – 8 stanin. Wyliczane dla szkoły wskaźniki wyniku końcowego i EWD od lat wpisują ją jako „szkołę sukcesu”.

Szkoła spełnia wymaganie na poziomie wysokim

Poziom spełniania wymagania: B

Nauczyciele twierdzą, iż uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę oraz w zajęcia pozalekcyjne. Według połowy uczniów rzadko się zdarza, że zajęcia są wciągające i interesujące. Podobnie zajęcia pozalekcyjne. Uczący się podejmują inicjatywy dotyczące ich własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Zdaniem dyrektora, nauczycieli i uczniów, pomysły i inicjatywy zgłaszane przez uczniów są w szkole realizowane. Zdaniem rodziców uczniowie mają możliwość wpływania na swój rozwój w tej szkole.

Z opinii nauczycieli wynika, iż uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę. 15,93% uczniów klasy II i 6,67% uczniów klasy III twierdzi, że wszystkie lub prawie wszystkie zajęcia są angażujące i wciągające. W opinii 32,74% uczniów klasy II i 45% uczniów klasy III duża część zajęć lekcyjnych jest wciągająca i angażująca. 50,44% uczniów klasy II i 45,83% uczniów kl. III twierdzi, że niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to rzadko. Zaledwie 3,38% uczniów klas II i III uważa, że zajęcia w ogóle nie są angażujące. Podobnie odpowiadają rodzice. Według nich uczniowie chętnie (26 z 32) angażują się w zajęcia szkolne. W opinii nauczycieli uczniowie są bardzo zaangażowani (15 z 31) lub zaangażowani (13 z 31) podczas zajęć. Aktywność polega na:

- Zgłaszaniu się do odpowiedzi, udziale w dyskusjach, debatach, projektach, burzy mózgów, pracy metodą dramy ,
- Podejmowaniu się zadań dodatkowych tj.: wykonywanie pomocy dydaktycznych, referatów, prezentacji multimedialnych, wystaw, wywiadów, reklam, plakatów,
- Uczestnictwie w konkursach, olimpiadach czy zawodach sportowych,
- Wprowadzaniu w życie własnych pomysłów np. propozycje rozwiązania zadań trudniejszych,
- Samodzielności w wykonywaniu zadań, eksperymentów chemicznych oraz podczas rozwiązywanie problemów.

W celu aktywizacji uczniów nauczyciele podejmują następujące działania:

- Organizacja zajęć pozalekcyjnych - w tym zajęć na Uniwersytecie Przyrodniczo -Humanistycznym,
- Organizacja wyjazdów, projektów innowacyjnych ,
- Zachęcanie do udziału w turniejach i konkursach,
- Udział w sesjach Rady Miasta,
- Wnioskowanie o nagrody i stypendia szkolne sportowe, naukowe i artystyczne,
- Włączanie uczniów w różne działania, aby pokazać jak wiedzę można wykorzystać w życiu np. wymiana ze szkołą partnerską na Ukrainie,
- Organizacja wystawy „ Słynni chemicy",
- Wolontariat, porządkowanie cmentarza Orłąt Lwowskich, pomoc w czasie powodzi,
- Motywowanie poprzez ocenę i promocję właściwych postaw.

Powyższe opinie potwierdzają obserwacje lekcji. W 6 z 8 lekcji uczniowie byli zaangażowani, w 2 z 8 raczej byli zaangażowani. Aktywizacja miała miejsce podczas: sprawdzania pracy domowej, wprowadzania do nowego tematu, rozwiązywania zadań i poleceń nauczyciela (wyszukiwanie odpowiedzi w podręczniku i na tablicy). Na niektórych lekcjach uczniowie angażowali się we wszystkich momentach lekcji. Zaangażowanie dotyczyło całej klasy(5 z 8), większości uczniów (2 z 8), kilku uczniów(1 z 8). W 7 z 8 obserwowanych lekcji aktywność uczniów była związana z działaniami nauczyciela, w 1 przypadku raczej była związana z działaniami nauczyciela.

Wśród 31 ankietowanych nauczycieli zdecydowana większość, bo 23 twierdzi, iż uczniowie są zaangażowani w zajęcia pozalekcyjne prowadzone w szkole. Jako przykłady angażowania się młodzieży w zajęcia pozalekcyjne podają:

- Udział w olimpiadach i konkursach zewnętrznych i wewnętrznych, w tym organizowanych przez bibliotekę szkolną, konkursach językowych, literackich, plastycznych, konkursie „Ośmiu wspaniałych”,
- Przynależność do kół zainteresowań: recytatorskiego, fotograficznego (uczniowie np. wykonują fotografie uroczystości z udziałem poczty sztandarowej szkoły) , biologicznego, koła przedsiębiorczości, filmowego (DKF), polonistycznego, biologicznego, SKS (w zależności od dyscypliny sportowej trenują siatkówkę, koszykówkę, lekką atletykę),
- Udział w spotkaniach ewangelizacyjnych oraz działalność w zespole Akademickiej Grupy Ewangelizacyjnej. Ponadto uczestniczą w wyjazdach na pielgrzymkę kl I i maturzystów oraz w pielgrzymce pieszej,
- Aktywny udział w pracach Samorządu Szkolnego w ramach którego pomagają w organizacji imprez okolicznościowych i szkolnych akademiach,

- Aktywny udział w akcjach prowadzonych przez szkołę, klasę lub środowisko pozaszkolne, uroczystościach, imprezach szkolnych i pozaszkolnych. Uczestnictwo w zajęciach dodatkowych, akcjach charytatywnych, wolontariacie,
- Pomoc przy przygotowywaniu gazetek tematycznych w salach i na korytarzach, czy materiałów dydaktycznych (plansze przedmiotowe, prezentacje),
- Korzystanie z materiałów zamieszczanych dla nich na platformie moodle,
- Chętnie uczestniczą również w wycieczkach, wyjazdach do kina czy muzeum, spektaklach teatralnych, muzycznych i filmowych,
- Biorą udział w wyjazdach edukacyjnych i projektach międzynarodowych i innych,
- Uczniowie uczestniczą w zajęciach i konsultacjach przygotowujących do egzaminu maturalnego, zgłaszają chęć uczestnictwa w wykładach wybitnych naukowców organizowanych przez UPH, warsztatach dziennikarskich.

W opinii 37, 84% uczniów kl. II i 41,66% uczniów kl. III zajęcia pozalekcyjne w ogóle nie są interesujące lub rzadko się zdarza, że są wciągające. Dla 26,13% uczniów kl. II i 31,67% uczniów kl. III sporo lekcji jest ciekawych, choć nie wszystkie. Niemal wszystkie i wszystkie angażują i wciągają 36,04% uczniów kl. II i 26,67% uczniów kl. III. Podobnie wypowiadają się rodzice (32), których zdaniem, dzieci nie chodzą na zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę lub chodzą niechętnie (16 z 32), zaś 14 z 32 uważa, że dzieci chodzą chętnie lub zdecydowanie chętnie.

Uczący się podejmują inicjatywy dotyczące ich własnego rozwoju i rozwoju szkoły. W opinii 81,42% uczniów kl. II mają oni wpływ na to, co się dzieje w szkole. Największy wpływ na prowadzenie i planowanie zajęć mają oni w kwestii stosunku nauczycieli do uczniów - tak odpowiada 59% respondentów oraz organizacji zajęć - 53%. Jako przykłady innych (11% odpowiedzi) podają: szczęśliwe numerki, wyjazdy edukacyjne, wykłady, warsztaty, projekty naukowe, konkursy przeprowadzane w szkole, dodatkowe tematy na lekcjach, koła zainteresowań, termin sprawdzianów, wyświetlanie filmów, wpływ Samorządu Szkolnego na społeczność szkoły, atmosfera w klasie i sposób prowadzenia lekcji przez nauczyciela. W opinii 55% uczniów kl. III, nie mieli oni wpływu na to, co dziś dzieło się na lekcjach. Największy wpływ na prowadzenie i planowanie zajęć, podobnie jak uczniowie kl. II, mają oni w kwestii stosunku nauczycieli do uczniów (72%) oraz organizacji zajęć (60%). Jako przykłady innych (11% respondentów) podają oni: wspólną naukę uczniów po zajęciach, dyskusje z nauczycielem na temat przeprowadzanego tematu, miłą atmosferę na lekcji matematyki („nauczyciel liczy się z naszym zdaniem”), uwzględnianie szczególnych próśb od uczniów. Uczniowie stwierdzili, że mają wpływ w szkole na swój rozwój, a na dowód podali następujące przykłady: koła strzeleckie, sportowe, giełda przedsiębiorczości, wystawy, konkursy, projekty edukacyjne, dzień niemiecki. Jako przykład dzielenia się z nauczycielami lub innymi pracownikami szkoły swoimi pomysłami na to, co chcieliby robić w szkole podali: XX -lecie reaktywacji szkoły, koncert charytatywny, automat z kawą, akcje charytatywne, koncert wigilijny, konkursy, utworzenie drużyny koszykarskiej, koło strzeleckie, spotkania absolwentów z politykami, „szczęśliwy numerki”, zgoda na manifestację odrębności, "3-dniówka bez kapci", wyjazdy do kina, wyjazdy do teatru. W ubiegłym roku szkolnym 2 wyjazdy zrealizowano wg wyboru uczniów i akceptacji nauczycieli. Inne pomysły to: zbiórka i zajęcia z dziećmi z "Domu pod kasztanami", uroczyste przekazanie Samorządu Uczniowskiego, nagrody i dyplomy dla odchodzących z urzędu, udostępnianie sal na spotkania organizacyjne. Inicjatywy uczniów są przedstawiane dyrektorowi. Nauczyciele uważają, że uczniowie podejmują działania wpływające na rozwój szkoły poprzez: działalność Samorządu Szkolnego, pracę nad stroną internetową szkoły oraz stworzenie profilu na facebooku, udział w przygotowywaniu uroczystości szkolnych np. 20 rocznicy reaktywowania liceum, uczestnictwo w projektach, organizację dnia sportu, języków, kultury, dnia otwartego, promowanie szkoły na targach edukacyjnych, przygotowywanie zdjęć, filmów, folderów o szkole, piosenek promujących szkołę, godne reprezentowanie szkoły na zewnątrz (poprzez udział w międzynarodowej wymianie młodzieży, czy uczestnictwo w konkursach i festiwalach artystycznych (np. "Ośmiu wspaniałych miasta Siedlce"), udział w organizacji "Strzelec", organizacja akcji charytatywnych np. zbiórka żywności, akcje na rzecz Domu Małego Dziecka., atrakcyjnych dla gimnazjalistów Dni Otwartych Szkoły, uczestnictwo w Młodzieżowej Radzie Miasta, w warsztatach naukowych, udział w projekcie innowacyjnym Uniwersytetu Przyrodniczo - Humanistycznego, prowadzenie telewizji szkolnej, redagowanie "Emqrier" dodatku do „Kurier Siedleckiego”. Zdaniem nauczycieli uczniowie podejmują w szkole działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Jako przykłady działań podają: Festiwal piosenki rosyjskiej "Bałajka", dni otwarte, dzień języków, coroczny turniej siatkówki, działalność klubu sportowego, Samorządu Uczniowskiego, działalność dużej grupy uczniów w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży, napisanie piosenki promującej szkołę. W opinii nauczycieli szkoła pomaga uczniom planować własny rozwój m. in. poprzez współpracę z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną, z Urzędem Pracy, z OHP, w określeniu predyspozycji zawodowych pomaga doradca zawodowy (zajęcia w klasie II i III oraz zajęcia indywidualne). Organizowane są zajęcia z trenerami uczelni, warsztaty, wykłady, ćwiczenia, "Salon maturzysty", targi edukacyjne, projekty innowacyjne. Na godzinach wychowawczych rodzice zapoznają uczniów z wykonywanymi zawodami. Dyrektor także twierdzi, iż uczniowie zgłaszają w szkole propozycje działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Są to: wyjazdy integracyjne i klasowe tj. wycieczki rowerowe, kuligi, wyjazdy do teatru, wyjazdy do muzeum, kina, opery; nowe koła zainteresowań (fotograficzne,

filmowe, multimedialne, sportowe) ; udział przedstawicieli szkoły w młodzieżowej radzie miasta; wolontariat w domu pomocy społecznej i hospicjum ; udział w studenckiej grupie ewangelizacyjnej. Partnerzy szkoły, jako przykład uczniowskich inicjatyw związanych z uczeniem się i rozwojem podają: zajęcia pozalekcyjne, diagnozowanie potrzeb uczniów, koło recytatorsko-teatralne , realizowanie projektów (dzieci uczą się języka ukraińskiego, a Ukraińcy polskiego), udział młodzieży w spotkaniu na temat żywności modyfikowanej. Zdaniem rodziców uczniowie mają możliwość wpływania na swój rozwój w tej szkole. Uczniowie sami proponują miejsca, gdzie mają pojechać, wybierają np. repertuar kinowy i teatralny. Biorą udział w rozgrywkach sportowych międzyszkolnych, zwiedzają uczelnie. Biorą udział w badaniach psychologicznych dotyczących wyboru kierunku studiów.

Zdaniem dyrektora, nauczycieli i uczniów, pomysły i inicjatywy zgłaszane przez uczniów są w szkole realizowane. Dyrektor jako przykłady podaje: koła zainteresowań, wyjazdy, wycieczki. Nauczyciele dodają, iż wprowadzono w życie następujące działania uczniów: lekcje muzealne, kiermasze książek, wigilie klasowe, dzień sportu, dekoracje klasy, współtworzenie strony internetowej, wykonywanie pomocy dydaktycznych, udział w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy, konkursach, olimpiadach, grupach wokalnych, spektaklach profilaktycznych. Nauczyciele wskazali, że bardzo ważna jest aktywność absolwentów, którzy promują szkołę w środowisku, zachęcają do wyboru tej szkoły. Na terenie szkoły dostępne są informacje dotyczące działań zainicjowanych przez uczniów, widać przykłady aktywności uczniów np. w widocznym miejscu jest umieszczona skrzynka uwag i wniosków dotyczących pracy szkoły, tablica z prezentacją osiągnięć uczniów, gazetka Samorządu Uczniowskiego z informacją m. in. o szczęśliwym numerku, gazetka ogłoszeniowa informująca o projektach i konkursach np. informacje o realizowanym projekcie "Święto niepodległości- 11 listopada , dokumentacja miejsc i pomników związanych z walką o niepodległość". Na dolnym korytarzu, tuż przed drzwiami wejściowymi jest tablica informacyjna z godzinami odjazdu autobusów, cenami biletów. Wywieszane są informacje o sukcesach uczniów, puchary, dyplomy, podziękowania, jest automat na kawę postawiony z inicjatywy młodzieży, gazetka z twórczością plastyczną uczniów, gazetka z informacjami o maturze 2012 - informacje OKE, podstawy prawne, harmonogram Zdaniem uczniów nauczyciele i dyrektor popierają inicjatywy uczniów.

Szkoła spełnia wymaganie na poziomie wysokim

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Większość uczniów, pracownicy niepedagogiczni, partnerzy szkoły i przedstawiciele samorządu oraz rodzice uważają, że w szkole jest bezpiecznie. Uczniowie znają swoje prawa i obowiązki. W szkole prowadzona jest diagnoza i analiza zachowań uczniów i zagrożeń oraz podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń i wzmacnianie pożądaných zachowań . Działania te są w razie potrzeby modyfikowane, a inicjatywy uczących się uwzględniane.

Połowa uczniów kl. II czuje się bezpiecznie na terenie szkoły poza zwykłymi godzinami jej pracy (np. po zajęciach pozalekcyjnych lub kiedy przychodzi na boisko), zaś druga połowa nigdy nie bywa na terenie szkoły poza godzinami jej pracy. Na pytanie: „czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że”:

- ktoś obrażał osobę z Twojej klasy - 63 ze 114 odpowiedziało twierdząco,
- ktoś Cię obrażał, wymyślał - 23 odpowiedziało twierdząco,

- ktoś z Twojej klasy został pobity -12 odpowiedziało twierdząco,
- komuś z Twojej klasy skradziono jakiś przedmiot lub pieniądze - 9 odpowiedzi tak
- używano w trakcie bójk z Tobą ostrego narzędzia - 1 osoba odpowiedziała twierdząco,
- byłeś(aś) świadkiem bójk z użyciem ostrego narzędzia- 1 osoba odpowiedziała tak.

Większość uczniów (95 ze 114) twierdzi, iż w szkole czują się bezpiecznie. Uczniowie do miejsc w szkole, w których czują się mało bezpieczni zaliczyli: toalety (10), korytarz (7), szatnia (6), boisko (4) oraz palarnie przy garażach (2). 95% uczniów kl. III podczas lekcji, które odbyły się w dniu ankiety, czuło się bezpiecznie, podobnie podczas przerw 96,67% czuło się bezpiecznie. Zdaniem rodziców dzieci czują się w szkole bezpiecznie. Rodzice nie słyszeli o negatywnych przypadkach zachowań uczniów. Do szkoły nie wchodzi niepożądane osoby z zewnątrz, nie ma przemocy, agresji. Podobnie uważają pracownicy niepedagogiczni. Ich zdaniem wszystkie czynniki zapewniające bezpieczeństwo uczniom w nowym budynku są spełnione. W czasie zimy posypuje się chodniki przed szkołą. Sale są sprzątane kiedy uczniów jest najmniej w szkole, a korytarze myte, kiedy uczniowie są na zajęciach w klasach. Prowadzone są ćwiczenia przeciwpożarowe, które mimo wąskiej klatki schodowej są wykonywane bez problemów. Na teren szkoły nie wpuszcza się obcych. Nauczyciele pełnią dyżury na korytarzach. Na przerwach uczniowie zachowują się właściwie, klatka schodowa jest drożna. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo na zewnątrz budynku. Komunikacja jest dostosowana do potrzeb uczniów, co wpływa na bezpieczeństwo. Usterki wpisywane są w zeszytach i są na bieżąco naprawiane. Gdyby przejście przez ulicę zaznaczono na czerwono, byłoby bardziej bezpieczne. Zdaniem pracowników niepedagogicznych nadzór, stała obserwacja i szybkie naprawy wpływają na bezpieczeństwo uczniów. Partnerzy szkoły oraz przedstawiciele samorządu twierdzą, że dzieci czują się bezpiecznie. Wynika to z ankiet, jakie przeprowadziła szkoła oraz faktu, iż w ciągu dwóch ostatnich lat nie było żadnej interwencji Policji. Prowadzona jest jedynie praca profilaktyczną. Partnerzy, jako jeden z powodów dla których szkoła jest bezpieczna podają fakt, iż jest ona mniejsza od innych siedleckich szkół. Podkreślają także, że bezpieczeństwo jest priorytetem prezydenta miasta, dlatego m.in. wynegocjowano specjalne linie autobusowe MPK dla uczniów tej szkoły, plus znak drogowy "Uwaga dzieci" . Obserwacja lekcji potwierdza, iż nauczyciele dbają o bezpieczeństwo uczniów. Organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się. Nauczyciele właściwie organizują proces lekcyjny realizując podstawę programową danego przedmiotu, uczniowie zaś angażują się w zajęcia i przyswajają wiedzę. Pomoce dydaktyczne w postaci zdjęć, rysunków, plakatów sprzyjają uczeniu się.

Dla 92,85% uczniów kl. II i 99,17% uczniów kl. III zasady właściwego zachowania się w szkole są dla nich jasne (nawet jeśli nie zawsze ich przestrzegają). Na pytanie: „czy nauczyciele przestrzegają zasad, które sami głoszą” 70,79% uczniów odpowiada twierdząco. Uczniowie znają swoje obowiązki. Według nich są to:

- uczęszczanie na zajęcia oraz właściwe przygotowanie się do nich,
- uzupełnienie wiadomości w przypadku nieobecności na lekcjach,
- przestrzeganie zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli, i innych pracowników szkoły,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole,
- dbałość o ład i porządek w szkole,
- dbałość o schludny wygląd,
- nie używanie telefonu komórkowego na lekcji.

Uczniowie znają także swoje prawa, do których należą:

- opieka wychowawcza,
- odpowiednie, bezpieczne warunki pobytu w szkole,
- zapewnieni poszanowania godności osobistej,
- rozwijanie zdolności, zainteresowań, i predyspozycji,
- sprawiedliwe, jawne i obiektywne oceny,
- pomoc w przypadku trudności w nauce,
- pisanie nie więcej niż jednej pracy klasowej w ciągu dnia i nie więcej niż trzech w ciągu tygodnia,
- możliwość zmiany profilu kształcenia,
- wypoczynek w czasie przerw międzylekcyjnych, świątecznych i wakacyjnych,
- swoboda w wyrażaniu opinii o życiu szkoły, myśli światopoglądowych i religijnych, jeśli to nie narusza dobra innych.

Przedstawiciele samorządu oraz partnerzy szkoły do zachowań, które najczęściej prezentują uczniowie tej szkoły, zaliczyli wysokie postawy moralne, etyczne. Podobne spostrzeżenia nasuwają się z obserwacji placówki. Brakuje zachowań agresywnych. Kulturalne zachowanie młodzieży na korytarzach szkolnych oraz w salach lekcyjnych są zgodne z przyjętymi normami społecznymi.

W opinii dyrektora w szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów poprzez: bieżący monitoring, ankiety, rozmowy indywidualne dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawcy, rodziców, filmy edukacyjne, oceny zachowania, przestrzeganie i respektowanie stosowania zasad zawartych w Regulaminie szkoły, Statucie, Programie wychowawczym szkoły. Diagnoza zagrożeń prowadzona jest poprzez ankiety wśród uczniów klasy pierwszej, spotkanie integracyjne klasy z pedagogiem szkolnym, psychologiem, zbieranie opinii od wszystkich

organów szkoły z różnych źródeł (nauczycieli wychowawców, nauczycieli przedmiotów, pracowników administracji i obsługi, rodziców). Informacje dotyczące diagnozy zagrożeń znajdują się w dokumentacji szkolnej: dzienniku pracy pedagoga szkolnego, w dziennikach lekcyjnych, w sprawozdaniach z pracy zespołu wychowawczego, protokołach posiedzeń rady pedagogicznej, w sprawozdaniach wychowawców klas w planach pracy wychowawców klasowych. Zdaniem 28 z 32 rodziców pozytywne zachowania dzieci są dostrzegane przez nauczycieli. Otrzymują oni także informacje na temat zagrożeń występujących w szkole (28 z 32). Dyrektor twierdzi, że w szkole podejmuje się działania mające na celu wzmacnianie pożądaných zachowań uczniów. Wśród nich wymienia: spotkanie z policją, przedstawicielami PPP, Powrót z U, spotkania z absolwentami, kształtowanie pozytywnych postaw, nagrody dla najlepszych uczniów w szkole, nagradzanie publiczne pozytywnych działań, pochwały za prospołeczne postawy i działanie. Wobec zdiagnozowanych działań podejmuje się następujące działania: indywidualna opieka nauczycieli, wychowawcy, pedagoga nad poszczególnymi uczniami. W szczególnych przypadkach organizacja nauczania indywidualnego. Współpraca z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną. Indywidualna współpraca wychowawcy, nauczycieli, pedagoga, dyrekcji z rodzicami ucznia. Systematyczna współpraca w zakresie działań profilaktycznych z Policją. Z dokumentacji wynika, że szkoła dużą wagę przywiązuje do wychowania i profilaktyki. Świadczą o tym różne dokumenty, m.in. Szkolny program wychowawczy i Szkolny program profilaktyki, Harmonogram spotkań uczniów ze specjalistami (m.in.: psychologiem, pedagogiem i pielęgniarką) a także roczne sprawozdania z pracy wychowawczej i sprawozdania z pracy profilaktyczno-wychowawczej pedagoga szkolnego za semestr i rok szkolny. Z dokumentacji wynika, że w ubiegłym roku szkolnym przeprowadzone zostały m.in. następujące działania: diagnoza poziomu zagrożeń uczniów narkomanią, alkoholizmem i nikotynizmem - poprzez badania ankietowe, wywiady środowiskowe, wywiady z nauczycielami, z pracownikami administracji i obsługi, z rodzicami, różnego rodzaju szkolenia, pedagogizacja rodziców, zajęcia profilaktyczne w ramach godzin wychowawczych, spotkania z pielęgniarką i lekarzem, konkursy wewnątrzszkolne o tematyce prozdrowotnej, odbyły się spotkania z Policją, zajęcia warsztatowe, dodatkowe spotkania z pedagogiem szkolnym. Ponadto szkoła współpracuje z instytucjami wspierającymi: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Komendą Miejską Policji, Stowarzyszeniem "Powrót z U", Powiatową Stacją Sanitarną, (Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia), Parafią. Pracownicy niepedagogiczni twierdzą, że wszyscy pracownicy starają się wpajać młodzieży jakiego ma Patrona i, że to zobowiązuje. Wszyscy dbają o bezpieczeństwo, reagują na chodzących po korytarzach uczniów, na wchodzące osoby obce. Podjeżdża również radiowóz Straży Miejskiej. Wszyscy interesują się uczniami. Pani pedagog reaguje na to co się dzieje. Zdaniem 26 z 32 rodziców nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów. 3 twierdzi, że takich zachowań nie ma. Ponadto rodzice uważają, że pozytywne zachowania dzieci są chwalone przez nauczycieli (26 z 32) uczniowie dostają pochwały o czym informowani są rodzice m. In. poprzez dziennik elektroniczny, ponadto 22 z 32 rodziców uważa, że nauczyciele szybko reagują na ryzykowne zachowania uczniów (np. sięganie po używki), 7 - że takich zachowań nie ma.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli w szkole analizuje się działania podejmowane dla eliminowania zagrożeń i wzmacniania właściwych zachowań m.in. na posiedzeniach rady pedagogicznej, w sprawozdaniach wychowawców klas (dwa razy w roku), są formułowane wnioski. Nauczyciele analizy działań dokonują na podstawie obserwacji, rozmów, stosują ankiety. Odbywa się to na posiedzeniach zespołów a także przez wychowawców na godzinach wychowawczych.

Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądaných zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. W opinii dyrektora szkoły stosowane działania przynoszą oczekiwane efekty, młodzież prezentuje właściwe postawy społeczne, nie występują na terenie szkoły zagrożenia. Nauczyciele jako przykład modyfikacji działań wskazują: wprowadzenie treningów osobowości i relaksacyjnych, warsztatów "Pokonaj stres", dotyczących sztuki prezentacji, psychologicznych, sposobów efektywnego uczenia się, zajęcia integracyjne dla klas I.

Na 31 ankietowanych nauczycieli 25 twierdzi, że podejmowane działania wychowawcze uwzględniają inicjatywy i/lub opinie uczniów, 6 z 31 zdecydowanie ich nie uwzględnia. Zgłoszoną i uwzględnioną inicjatywą w zakresie modyfikacji działań wychowawczych, zdaniem nauczycieli, był dziennik elektroniczny. Dyrektor, jako propozycję zmian w działaniach wychowawczych zgłaszanych przez uczniów podaje: zwiększenie efektywności „idei samorządności” uczniów, zwiększenie kompetencji w zakresie odpowiedzialności za podejmowane działania realizowane przez samorząd w ramach pracy wychowawczej szkoły. Obie propozycje zostały uwzględnione. Uczniowie zorganizowali sprawnie funkcjonującą pomoc w szatni. Byli współorganizatorami wielu imprez szkolnych. Byli odpowiedzialni za organizację i wzorowo przeprowadzone „dni otwarte szkoły”, zorganizowali szkolny kiermasz podręczników, administrują stroną internetową szkoły. Uczniowie twierdzą, że mogą zgłaszać pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole. W szkole jest skrzynka uwag i wniosków, tablice informacyjne, strona internetowa tworzona przez uczniów szkoły, dwu uczniów nagrało utwór promujący szkołę. Uczniowie zgłosili dostosowanie zajęć do rozkładu jazdy PKS i MPK. Została utworzona dodatkowa linia autobusowa na zajęcia wychowania fizycznego, które odbywają się w OSiR.

Nauczyciele wskazują, jako osiągnięcie szkoły w kształtowaniu wymaganych w szkole zachowań, kształtowanie postawy aktywności co potwierdza bardzo dużo chętnych do pracy w Samorządzie Uczniowskim, a także poczucie

wspólnoty różnych pokoleń, absolwenci biorą udział w części artystycznej. Nie ma problemów wychowawczych jak palenie czy agresja. Czasami zdarzają się problemy uczniów z kulturą osobistą. Nauczyciele reagują na bieżąco, przeprowadzają rozmowy, udzielają wyjaśnień. Dyrektor, w roku szkolnym 2010/2011 zastosował karę statutową - nagana dla ucznia, który swym zachowaniem stwarzał zagrożenie dla innych uczniów, nagana została wpisana do akt osobowych ucznia. Poinformowano matkę oraz organy porządkowe. Pracownicy niepedagogiczni zaś twierdzą, że od uczniów oczekuje się zachowań "takich jak w tej chwili": dobrego zachowania, mówienia "dzień dobry" nie tylko na terenie szkoły, kultury osobistej, poszanowania tradycji, zaangażowania, udziału w uroczystościach. W zachowaniu uczniów tej szkoły podoba im się, że są uczynni, pomagają w szatni, nie widziano palących. Poszczególne klasy dziękują na zakończenie roku. Absolwenci przychodzą porozmawiać. Pracownicy niepedagogiczni wskazali, że uczniom nie wolno palić, spóźniać się na lekcje, odbierać telefonów na lekcji, wychodzić z lekcji. Uczniowie respektują zasady, nie ma nieprawidłowości. Ich zdaniem w szkole nie ma niewłaściwych zachowań. Podczas obserwacji placówki nie zaobserwowano zachowań odbiegających od ogólnie przyjętych norm społecznych, nie było również zachowań agresywnych. Podobnie podczas obserwacji lekcji. Na 8 z 8 zajęć uczniowie zachowywali się zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi.

Szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Koncepcję pracy szkoły znają i akceptują wszystkie jej podmioty. Szereg działań prowadzonych przez szkołę wynika z założeń koncepcji. Jest ona analizowana i modyfikowana. Prawie wszyscy nauczyciele (29 z 31) czują się jej współautorami. Uczniom podoba się, że szkoła jest "bogata w tradycję" a także "przyjazny stosunek nauczycieli do uczniów". Uczniowie stwierdzają: "można o wszystko zapytać nauczyciela, nauczyciel jest dla ucznia".

Szkoła ma koncepcję pracy przyjętą przez radę pedagogiczną i zgodnie z nią działa.

Dokumentem potwierdzającym przyjęcie koncepcji pracy szkoły przez radę pedagogiczną jest protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej nr 1/2010/2011 z dnia 30. sierpnia 2010 r. Prawie wszyscy nauczyciele (29 z 31) czują się współautorami koncepcji. Zdaniem 21 z 31 nauczycieli rada przyjęła wypracowaną wspólnie koncepcję pracy, 7 z 31 uważa, że przyjęła koncepcję przedstawioną przez dyrektora po uwzględnieniu sugestii nauczycieli, natomiast 2 z 31 nauczycieli stwierdziło, że rada przyjęła koncepcję wypracowaną przez dyrektora.

Koncepcja pracy szkoły jest znana pracownikom szkoły.

Dyrektor w wywiadzie podaje, że w szkole znajduje się dokument "Koncepcja rozwoju IV LO w Siedlcach 2010-2015", który zawiera następujące elementy:

1. Dydaktyka i wychowanie.
2. Administrowanie, rodzice i dyrektorowanie.
3. Strategie i formy promocji szkoły.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie wymieniają następujące założenia koncepcji pracy szkoły: systematyczne podnoszenie jakości nauczania, podnoszenie i doskonalenie usług edukacyjnych oraz umiejętności korzystania z technologii informacyjnych. Twierdzą, że priorytetem jest wdrożenie dziennika elektronicznego, redakcja gazetki, unowocześnienie biblioteki, utworzenie Izby Pamięci, realizacja autorskich programów nauczania oraz poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych. Ponadto zwraca się uwagę na bezpieczeństwo, edukację olimpijską, sportową, kulturową, regionalną, działalność samorządową, obywatelską i europejską. Ważnym elementem koncepcji jest promocja szkoły, współpraca z mediami, współpraca ze Stowarzyszeniem Żółkiewszczy, ufundowanie pomnika Hetmanowi. Żółkiewskiemu, utworzenie "Kolegium Hetmańskiego", którego zadaniem będzie nagradzanie za działalność na rzecz szkoły.

Zdaniem pracowników niepedagogicznych, wyrażonym w wywiadzie, największy nacisk kładzie się w szkole na kształtowanie postaw patriotycznych, naukę i wychowanie, przygotowanie do życia oraz kulturę osobistą.

Szkoła prowadzi szereg działań realizujących koncepcję pracy szkoły.

Prowadzone są działania stałe, podejmowane sporadycznie i nowe, wynikające z bieżących potrzeb. W ankiecie dyrektor podaje następujące przykłady wdrożonych działań realizujących koncepcję pracy szkoły: dziennik elektroniczny, projekty unijne, tworzenie szkoły bezpiecznej i przyjaznej uczniowi, współpraca ze środowiskiem lokalnym, mediami, rodzicami, Stowarzyszeniem „Żółkiewszczy”, związkami zawodowymi, placówkami wspierającymi pracę szkoły oraz szkołami. Kadra pedagogiczna podnosi swoje kwalifikacje, wzbogacono bazę dydaktyczną, pozyskano sponsorów, ufundowano stypendia dla młodzieży w trzech kategoriach: naukowe, artystyczne i sportowe.

W wywiadzie nauczyciele twierdzą, że nowe działania realizujące koncepcję pracy szkoły to: powstanie nowych profili, wprowadzenie dziennika elektronicznego, nowy podział na grupy międzyoddziałowe, stypendia i wymiana z zagranicą. Stare działania to: kształcenie umiejętności np. współpracy, organizacja uroczystości np. święto szkoły, wigilia.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli wyrażonym w wywiadzie koncepcja pracy szkoły jest analizowana i modyfikowana. Modyfikacje koncepcji pracy szkoły są wynikiem analizy. W ankiecie dyrektor szkoły podaje, że w analizie i modyfikacji koncepcji uczestniczyli: dyrektor szkoły, rada pedagogiczna, rodzice, uczniowie i pracownicy niepedagogiczni. 28 z 31 ankietowanych nauczycieli stwierdza, że uczestniczyło w pracach nad analizą koncepcji pracy szkoły. Zdaniem dyrektora, wyrażonym w wywiadzie, analiza pozwala na systematyczną realizację koncepcji i bieżące wprowadzanie zmian np. wprowadzono dziennik elektroniczny, unowocześniono bazę, utworzono Kolegium Hetmańskie. Zarówno dyrektor jak i nauczyciele w wywiadzie jako przykład zmian podają: udział w projektach edukacyjnych, pozyskanie pomocy dydaktycznych, co wpływa na unowocześnienie bazy. Nauczyciele stwierdzają, że w wyniku analizy m.in. wprowadzono zmiany w ofercie szkoły w odpowiedzi na zapotrzebowanie

związane ze zmianami na rynku pracy. Ponadto nauczyciele podają korzystanie z bazy sportowej II LO w Siedlcach, wprowadzenie programów innowacyjnych, kształcenie postaw patriotycznych i proekologicznych. Uczniowie znają koncepcję pracy szkoły i ją akceptują.

Zdaniem dyrektora uczniowie są zapoznawani z koncepcją. Uczniowie klas I obowiązkowo zapoznawani są na godz. wychowawczych z podstawową dokumentacją pracy szkoły (statut, regulaminy, WSO, koncepcja rozwoju szkoły), a także przez dyrektora szkoły podczas spotkań z młodzieżą. Uczniowie w wywiadzie wskazują, że w szkole szczególny nacisk kładzie się na: naukę, integrację, patriotyzm, poczucie wspólnoty, wiarę, równość. Zdaniem uczniów, w szkole wszyscy się dobrze czują, nauczyciele i pedagog integrują klasę, "liczy się nauka, nie ma niezdrowej atmosfery", "każdy jest ważny, wszyscy pomagają sobie wzajemnie". Uczniom podoba się, że szkoła jest "bogata w tradycję" a także "przyjazny stosunek nauczycieli do uczniów", ciekawe prowadzenie lekcji, prezentacje, wyjścia, atmosfera na lekcji. Uczniowie stwierdzają, że "można o wszystko zapytać nauczyciela, nauczyciel jest dla ucznia". Zdaniem uczniów dyrektor dba o zaopatrzenie w sprzęt np. zakup projektora, w szkole realizuje się projekty, organizowane są wyjazdy na uczelnie, praktyki, warsztaty.

Koncepcja pracy szkoły jest znana również rodzicom i przez nich akceptowana.

Rada rodziców została zapoznana z koncepcją pracy przez dyrektora na posiedzeniu rady. Pozostali rodzice zostali zapoznani z koncepcją przez wychowawców na spotkaniach klasowych. W opinii rodziców, realizując koncepcję, szkoła kładzie szczególny nacisk na właściwe zachowanie, wiedzę, relacje z nauczycielami, rozwój fizyczny, właściwą atmosferę, organizację kół zainteresowań dla utalentowanych, pomoc biednym i wartości patriotyczne. Rodzice w pełni akceptują kierunki pracy szkoły.

Szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej*

Komentarz:

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową i potrzebami uczniów. Wszyscy respondenci wskazali konkretne przykłady realizacji potrzeb uczniów. Zdaniem większości uczniów (81,5%) i rodziców (27 z 31) szkoła umożliwia uczniom zaspokojenie tych potrzeb, co jest efektem właściwej oferty edukacyjnej stale monitorowanej i adekwatnie modyfikowanej. Dyrektor i nauczyciele podają zmiany, które zostały wprowadzone w szkole by umożliwić uczniom pełny rozwój m.in. wprowadzono nowe profile kształcenia politechniczny i ekonomiczny oraz wzbogacono zgodnie z oczekiwaniami uczniów ofertę zajęć dodatkowych. 48% uczniów jest zdania, że szkoła pomaga rozwijać ich zainteresowania.

Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe, wśród nich najważniejsze to programy autorskie z chemii, matematyki, projekty edukacyjne a także autorski podręcznik do matematyki.

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele w ankiecie twierdzą, że wszystkie elementy podstawy programowej są wykorzystywane w programach nauczania tzn. cele edukacyjne, zadania szkoły i treści nauczania z poszczególnych przedmiotów. Ich zdaniem realizacja podstawy programowej jest monitorowana. Odbyna się to podczas obserwacji zajęć, poprzez kontrolę i analizę wpisów do dzienników lekcyjnych przez dyrekcję a także stosuje się karty samooceny nauczycieli. Ponadto monitorowaniem podstawy programowej zajmują się zespoły przedmiotowe. Dzięki monitoringowi nauczyciele otrzymują informację zwrotną na temat realizacji podstawy programowej, wyciągają wnioski i podejmują działania np. wprowadzenie programów autorskich, przeprowadzanie sprawdzianów umiejętności, testów sprawności fizycznej. Stwierdzają, że podstawa programowa jest na bieżąco realizowana. Obserwacja zajęć wskazuje, że nauczyciele realizują treści nauczania, kształcą umiejętności np. definiowanie pojęć, korzystanie ze źródeł informacji a także postawy np. proekologiczne zachowania.

Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Tak twierdzą nauczyciele, większość uczniów klas II (81,5%) i ankietowanych rodziców (27 z 32).

Zdaniem nauczycieli wyrażonym w wywiadzie najważniejszymi działaniami szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów jest organizacja kół zainteresowań, przygotowanie do matury, organizacja zajęć pozalekcyjnych, przygotowanie do konkursów i olimpiad. Ankietowani uczniowie klas II wśród rzeczy, których pragnęliby nauczyć się w szkole najczęściej wymieniają zdobycie wiedzy potrzebnej do zdania matury i dostania

się na studia, w tym naukę przedmiotów ścisłych i języków obcych a także zdobycie umiejętności radzenia sobie w życiu, współpracy w grupie, odpowiedzialności i tolerancji. Uczniowie wskazują również dobre zachowanie, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych, systematyczność, pracowitość, logiczne myślenie, szacunek do innych, sumienność, samodzielność. Ankietowani rodzice najczęściej wymieniają zdanie matury i dostanie się na wymarzone studia, rozwój uczniów w kierunku przedmiotów ścisłych, osiąganie sukcesów. Ponadto wymieniają: prowadzenie lekcji w formie dyskusji, rozwój w dziedzinie muzyki, spotkania z psychologiem, zajęcia dodatkowe z języków obcych.

W opinii dyrektora, nauczycieli i partnerów szkoły oferta edukacyjna uwzględnia również kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy.

Dyrektor w ankiecie, wśród takich kompetencji wymienia:

- Przygotowanie uczniów do świadomego i pełnowartościowego uczestnictwa w świecie;
- Zapewnienie warunków do rozwoju zdolności na miarę możliwości poznawczych uczniów;
- Przygotowanie do samodzielnego zdobywania wiedzy na dalszych etapach edukacji oraz w pracy zawodowej;
- Wdrożenie uczniów do korzystania z nowoczesnych narzędzi i źródeł informacji;
- Umożliwienie kształcenia na kierunkach politechnicznych.

Natomiast nauczyciele w wywiadzie podają współpracę w zespole, wywiązywanie się z zadań, komunikowanie się, samodzielność, podejmowanie decyzji, otwartość, wysoką kulturę osobistą i umiejętność samooceny.

Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele w ankiecie podają przykłady zmian, które zostały wprowadzone w szkole.

W każdej klasie wprowadzono rozszerzenia - dodano po jednym przedmiocie, wprowadzono nowe profile - klasa politechniczna, klasa ekonomiczna oraz wzbogacono zgodnie z oczekiwaniami uczniów ofertę kół zainteresowań. Ponadto nauczyciele dodają, że w ofercie uwzględniono współpracę z uczelniami w Siedlcach i w Warszawie, możliwość wzięcia udziału projektach unijnych, współpracę ze szkołą na Ukrainie, udział na grupy na lekcjach j. obcych, biologii, chemii, naukę języka na różnych poziomach, zwiększenie ilości zajęć dodatkowych dla maturzystów. Ponadto respondenci wymieniają wyposażenie w sprzęt i multimedia, umożliwienie uczestnictwa w imprezach kulturalnych, udział samorządu uczniowskiego w przygotowaniu uroczystości szkolnych i szkolnej strony internetowej oraz prowadzenie zeszytu "Rocznika LO im. Hetmana Żółkiewskiego" podsumowującego udział każdego ucznia w życiu szkoły.

Zdaniem partnerów wyrażonym w wywiadzie, „Szkoła stawia na rozwój oraz wyjście na przeciw oczekiwaniom uczniów, modyfikuje swoją ofertę edukacyjną w zależności od zainteresowań uczniów, którzy mają możliwość rozwoju. Każdy jest traktowany w szkole podmiotowo i ma możliwość wyrównania braków”.

Opinie uczniów klas II na temat roli szkoły w rozwoju ich zainteresowań są podzielone. 48% ankietowanych uczniów uważa, że szkoła pomaga im rozwijać zainteresowania natomiast pozostali są przeciwnego zdania. Jednak większość rodziców (22 z 31) jest zdania, że szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i aspiracje ich dzieci. Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe.

Dyrektor szkoły w ankiecie i nauczyciele w wywiadzie podają następujące przykłady nowatorskich działań edukacyjnych, które zostały wprowadzone w szkole:

- realizacja projektów edukacyjnych takich jak: "Chemia - wiem, umiem, rozumiem", projekt dotyczący nowoczesnych technologii -" Praktyki pedagogiczne, twórczo, przyjemnie, kompetentnie" we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczo- Humanistycznym w Siedlcach,
- realizacja programów autorskich z chemii i matematyki,
- wymiana młodzieży z Ukrainą (łącznie z realizacją projektów edukacyjnych "dumka na dwa serca, z kraju do kraju").

Dyrektor podaje również:

- wykorzystanie platformy moodle w procesie edukacyjnym,
- praca według podręczników autorskich z matematyki. Podręcznik do matematyki kl. I uzyskał wyróżnienie na XVI Targach Edukacyjnych w Kielcach w 2011r.,
- współpraca szkoły z Wyższą Szkołą Informatyki w Warszawie w zakresie uczestnictwa młodzieży w specjalistycznych wykładach i warsztatach z informatyki,
- przystąpienie szkoły do projektu "Szkoła nowych technologii",
- współpraca szkoły w Wyższą Szkołą Psychologii Społecznej w Warszawie w zakresie uczestnictwa uczniów w wykładach i zajęciach warsztatowych,
- praca szkolnej biblioteki na bazie programu komputerowego MOL oraz elektroniczny dostęp do szkolnej bazy bibliotecznej,
- organizacja egzaminu maturalnego przy wsparciu programu komputerowego,
- funkcjonowanie dziennika elektronicznego,
- organizacja szkolnych imprez sportowych, w tym Turnieju siatkówki o puchar Prezydenta Miasta Siedlce.

Ponadto nauczyciele w wywiadzie jako przykłady nowatorskich działań prowadzonych w szkole wymieniają:

- realizację programu "Uczę się sam",

- organizację konkursu "Historia bliska" - prace badawcze na podstawie rozmów ze świadkami. Szkoła spełnia wymaganie na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Nauczyciele i dyrektor wskazali różne sposoby wypełniania warunków realizacji podstawy programowej. Zdaniem dyrektora i prawie wszystkich nauczycieli w szkole planuje się i monitoruje procesy edukacyjne oraz monitoruje się osiągnięcia uczniów. Większość nauczycieli monitoruje osiągnięcia wszystkich uczniów, pozostali koncentrują się na uczniach z problemami i na uczniach zdolnych. Nauczyciele znają i stosują różnorodne metody aktywizujące uczniów. Najczęściej wymieniane to metoda grup eksperckich, "burza mózgów", lekcje terenowe, analiza tekstów źródłowych, gry i zabawy dydaktyczne, dyskusja panelowa, praca w grupach, rzadko metoda projektu. Stosowanie różnorodnych metod, zdaniem nauczycieli, ogranicza baza szkoły. Ocenianie dzięki informacji zwrotnej, zdaniem nauczycieli, motywuje uczniów do dalszej pracy. 91% uczniów klas II stwierdza, że otrzymuje od nauczycieli informację zwrotną po swoich odpowiedziach. Zdaniem uczniów nauczyciele rzadko rozmawiają z nimi o sukcesach i postępach w nauce a także o przyczynach ich trudności. Nauczyciele pytają uczniów o opinię, w jaki sposób chcieliby uczyć się.

Nauczyciele jako zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, które są przez nich stosowane, najczęściej wymieniają stosowanie różnorodnych metod nauczania, w tym metod aktywizujących, wykorzystywanie w pracy nowoczesnych technologii komunikacyjnych i różnych źródeł wiedzy; stosowanie różnorodnych, dostępnych środków dydaktycznych oraz metod sprawdzania wiedzy i motywowania do nauki. Zwracają też uwagę na stosowanie pracy indywidualnej i grupowej; organizację spotkań z osobami współpracującymi ze szkołą, indywidualizację pracy na lekcjach, opracowanie programów własnych, udostępnianie i gromadzenie potrzebnego nauczycielom księgozbioru. Jako ograniczenia w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej wskazują niewystarczającą bazę lokalową, brak pracowni przedmiotowych, ciasne sale lekcyjne, przechodzenie do innych budynków.

W ankiecie dyrektor stwierdza, że nauczyciele wnioskuje o dopuszczenie tylko takich programów do użytku w szkole, które uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej.

Procesy edukacyjne zachodzące w szkole są planowane i monitorowane.

Zdaniem dyrektora i prawie wszystkich nauczycieli (30 z 31), w szkole planuje się procesy edukacyjne. Dyrektor w wywiadzie stwierdza, że robi się to w sposób przemyślany. Pracuje komisja ds. planu pracy tj. planu pracy wychowawczej, rocznego planu pracy, organizacji roku szkolnego, posiedzeń rady pedagogicznej, spotkań z rodzicami, planu pracy pedagoga, programu profilaktyki. Nauczyciele w planowaniu procesów edukacyjnych najczęściej uwzględniają możliwości uczniów (29 z 31) i ich potrzeby (28 z 31), czas potrzebny do realizacji poszczególnych treści (21 z 31), organizację roku szkolnego (20 z 30) oraz liczebność klas (14 z 31). Dyrektor i 28 z 31 nauczycieli w ankiecie stwierdza, że w szkole jest prowadzony monitoring procesów edukacyjnych. Zdaniem dyrektora odbywa się to poprzez analizę dokumentacji szkolnej, analizę wyników nauczania (częstość oceniania, zgodność w WSO, PSO), hospitacje zajęć lekcyjnych oraz analizę sprawozdań zespołów przedmiotowych. A zdaniem nauczycieli poprzez ankiety, obserwacje i wywiady (13 z 31), sprawdziany i testy diagnostyczne (11 z 31), rozmowy z uczniami (8 z 31) i ich rodzicami (7 z 31), analizę zapisów w dzienniku lekcyjnym i zajęć pozalekcyjnych (8 z 31), rozmowy z nauczycielami - 4 z 31, analiza wyników matur - 3 z 31 i frekwencji uczniów. Zdaniem nauczycieli monitoruje się zagadnienia z zakresu dydaktyki i wychowania, osiągnięcia edukacyjne i postępy uczniów w nauce, zachowanie uczniów, osiągnięcia sportowe i artystyczne, udział uczniów w kołach zainteresowań, konkursach i uroczystościach, frekwencją uczniów, wyniki matury, prowadzenie dokumentacji szkolnej, losy absolwentów i wybór kierunku studiów.

Opisane powyżej działania sprawiają, że procesy edukacyjne w szkole zorganizowane są w sposób sprzyjający uczeniu się. Służy temu również wyposażenie szkoły. W ocenie wszystkich nauczycieli szkoła zapewnia możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych a pomieszczenia, w których prowadzą zajęcia sprzyjają osiągnięciu zamierzonych celów (takiego zdania jest 23 z 34 nauczycieli.). Obserwacja placówki wskazuje, że baza lokalowa nie zawsze jest odpowiednia. Niektóre sale lekcyjne są zbyt małe w stosunku do liczebności klas, brakuje sali sportowej. Jednak na 7 z 8 obserwowanych lekcji liczebność klas pozwalała na organizację procesu

edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się. Nawet jeżeli są to liczne klasy, to w salach są przygotowane miejsca dla wszystkich uczniów. Można było zauważyć, że prawie wszyscy obserwowani nauczyciele (7 z 8) tak prowadzili zajęcia, aby uczniowie mieli możliwość wzajemnie się od siebie uczyć. Obserwowani nauczyciele umożliwiali, uczniom poprawę popełnionych błędów, reagowali na brak zaangażowania poszczególnych uczniów w zajęcia lekcyjne oraz tak prowadzili lekcje, aby uczniowie mieli możliwość wyrażania własnych opinii. Kolejnym elementem mającym wpływ na efektywność procesu uczenia się jest tygodniowy rozkład zajęć. Jego analiza wskazuje, że liczba godzin zajęć dla poszczególnych klas jest w miarę możliwości rozłożona równomiernie na poszczególne dni tygodnia. Jednak specyficzna sytuacja szkoły wymusza pewne odstępstwa dotyczące organizacji pracy polegające na dostosowaniu zakończenia zajęć do godzin odjazdów komunikacji miejskiej. Należy dodać, że mimo trudności wszystkie lekcje kończą się około godziny 15. W zasadzie ułożenie przedmiotów w planie dnia sprzyja uczeniu się poprzez zachowanie higieny pracy. Jedynie wychowanie fizyczne realizowane jest w oddzielnym budynku w innej części miasta, dlatego też zgrupowano razem dla klas trzy jednostki lekcyjne wychowanie fizyczne. Taka organizacja nauczania tego przedmiotu wynika z przejściowych trudności lokalowych szkoły. Opinie licealistów dotyczące organizacji zajęć w sposób sprzyjający uczeniu się są podzielone. 56% ankietowanych uczniów klas II deklaruje, że kilka razy w tygodniu odczuwa zmęczenie z powodu liczby zajęć w szkole w ciągu jednego dnia, 22% uczniów odczuwa zmęczenie raz w tygodniu a 11,5% codziennie, 7,9 % uczniów odczuwa zmęczenie rzadziej niż raz w tygodniu a 2,6% nie odczuwa zmęczenia nigdy. Również 64% ankietowanych uczniów klas III odczuwa zmęczenie z powodu liczby zajęć w szkole a 36% jest odmiennego zdania. Mimo tego, w ocenie 25 z 32 rodziców plan lekcji jest tak ułożony, że sprzyja uczeniu się, pozostali są odmiennego zdania.

Zgromadzone podczas badań informacje pozwalają stwierdzić, że nauczyciele podejmują działania, które nakierowane są zwiększenie efektywności procesu uczenia się. W ankiecie dyrektor podaje przykłady takich działań nauczycieli. Są one następujące: organizacja konkursów i olimpiad przedmiotowych, zawodów sportowych, konferencji, warsztatów, seminariów, spotkań z ludźmi kultury, polityki, biznesu, organizacja wycieczek edukacyjnych. Nauczyciele w wywiadzie wymienili następujące metody nauczania, które stosują w celu zwiększenia aktywności uczniów: metoda grup eksperckich, lekcje terenowe, analiza tekstów źródłowych, gry i zabawy dydaktyczne, dyskusja panelowa, praca w grupach z liderem, symulacje, metody ćwiczeniowe, prezentacje multimedialne i dyskusje. Stwierdzili również, że stosowanie różnorodnych metod ogranicza baza szkoły. Nauczyciele określając metody sprzyjające uczeniu się, które stosują w pracy z uczniami najczęściej wskazują metody aktywizujące w tym metodę projektów i "burzę mózgów", pracę w grupach, pokazy multimedialne a rzadziej wymieniają dramę, gry dydaktyczne, warsztaty, dyskusje panelowe, scenki, pantomimę, odgrywanie ról, debaty, mapę mentalną, obserwację i pomiar, ćwiczenia i pokazy, wycieczki, drzewko decyzyjne. Ponad połowa nauczycieli stwierdza, że raz w roku stwarza uczniom szansę pracować na zajęciach metodą projektu, 11 z 31 nauczycieli kilka razy w roku a 5 z 31 nauczycieli rzadziej niż raz w roku. Nauczyciele przy wyborze metody nauczania najczęściej uwzględniają możliwości uczniów, cele i treści zajęć, dostęp do pomocy, potrzeby, liczbę i inicjatywy uczniów, rzadziej miejsce realizacji zajęć, specyfikę klasy i porę roku. Obserwacja szkoły wskazuje, że szkoła jest z informatyzowana, posiada dostęp do bezprzewodowego Internetu. Nauczyciele posiadają notebooki, z których mogą korzystać na lekcjach. Wiele klas jest wyposażonych w rzutniki. Jest jedna aula wykładowa, na której znajduje się komputer i rzutnik multimedialny. W bibliotecznej czytelnicy znajduje się centrum informacji multimedialnej.

W razie potrzeby sąsiadująca uczelnia wyższa Collegium Mazovia udostępnia sprzęt i sale lekcyjne. Jako urządzenie i pomoce najczęściej wykorzystywane na lekcjach większość uczniów wymienia projektor, komputer i Internet. Oceny uczniów odnoszące się do efektywnej organizacji zajęć są podzielone. Około 86% uczniów klas II przyznaje, że tylko na niektórych zajęciach pracuje w grupach, ok. 67% jest zdania, że na niektórych zajęciach rozwiązuje problemy sformułowane przez nauczycieli lub uczniów a ok. 26% twierdzi, że na większości lub wszystkich zajęciach rozwiązuje te problemy. W sposób zbliżony wyrazili swoje opinie uczniowie klas III, odnosząc odpowiedzi do dnia ankietowania. Najwięcej uczniów klas III (ok. 71%), wykonując zadania w ciągu dnia, na niektórych zajęciach pracowało w grupach, 3,3 % na większości zajęć a 26% uczniów nie pracowało tego dnia w grupach. Ponad połowa uczniów klas III na niektórych zajęciach miała możliwość postawienia pytania i poszukania na nie odpowiedzi, 20% na większości zajęć a 10% na wszystkich zajęciach. Około 67% uczniów twierdzi, że czuło się zaciekawionych zajęciami a 62% uczniów aktywnie uczestniczyło w zajęciach. Nieco mniej bo 45% uczniów uważa, że w dniu ankietowania ktoś pomógł im zastanowić się czego się nauczyli. Pozostali uczniowie mieli przeciwne zdanie w tych kwestiach. W czasie obserwacji zajęć lekcyjnych stwierdzono, że nauczyciele stwarzają uczniom możliwość samodzielnego wykonywania zadań na 7 z 8 zajęć, na 3 z 8 zajęć wystąpiły formy pracy zespołowej, na 7 z 8 zajęć nauczyciele wykorzystywali pomoce dydaktyczne a 7 z 8 nauczycieli prowadziło zajęcia zróżnicowanymi metodami w celu aktywizacji uczniów. Na wszystkich obserwowanych zajęciach (8 z 8) nauczyciele tworzyli sytuacje, w których uczniowie mogli rozwiązywać problemy oraz odwoływali się do doświadczeń uczniów, na 6 z 8 zajęć nauczyciele dobierali zadania odpowiednio do kompetencji uczniów.

W szkole występuje różnorodność form współpracy między nauczycielami i uczniami w obszarze doskonalenia procesów edukacyjnych.

Zdaniem dyrektora, większości nauczycieli, uczniów i rodziców współpraca nauczycieli i uczniów dotyczy procesów edukacyjnych. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele na wszystkich lub większości zajęć biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć, przy czym połowa nauczycieli bierze pod uwagę te opinie na niektórych zajęciach. Pomysły uczniów, zdaniem nauczycieli, najczęściej dotyczą terminów testów, sprawdzianów, tematyki lekcji, metod pracy na lekcji, zajęć pozalekcyjnych rzadko sposobu oceniania. Uczniowie proponują interesujące ich zagadnienia do omawiania. Jeśli jakaś metoda pracy jest preferowana przez uczniów to nauczyciele częściej ją stosują np. metoda projektu, ćwiczenia przed klasówką, czytanie i analiza tekstów, doświadczenia. Około 68% ankietowanych uczniów klas II stwierdza, że nauczyciele pytają ich o opinie, w jaki sposób chcieliby uczyć się na lekcjach, ok.41% uczniów stwierdza, że nauczyciele nigdy ich o to nie pytają. Do zmian, które wynikały ze wspólnych działań nauczycieli i uczniów należy zaliczyć ustawienie automatu do kawy, skrócenie przerw tak stwierdzili uczniowie w wywiadzie. Zdaniem dyrektora podejmowane przez szkołę działania uwzględniają opinie uczniów np. dodatkowe zajęcia, dostęp do Internetu, stypendia, plan zajęć tygodniowych. Zdaniem rodziców nauczyciele są otwarci na propozycje uczniów np. dotyczące wycieczek, wykładów, warsztatów, organizowania wyjścia do sądu, referatów, które przygotowują uczniowie, dodatkowych lekcje powtórzeniowych przed sprawdzianami. Prowadzenie lekcji, w opinii rodziców, uczniom odpowiada. Większość ankietowanych rodziców (20 z 31) stwierdza, że nauczyciele uwzględniają opinie uczniów dotyczące tematyki zajęć czy sposobu prowadzenia zajęć często i bardzo często, 9 z 31 rodziców mówi, że rzadko. Rodzice w ankiecie podali następujące przykłady dotyczące uwzględnienia opinii uczniów: projekcje ciekawych filmów, wykłady, warsztaty, wycieczki, dyskusje na interesujące uczniów tematy, dokładniejsze tłumaczenie tematu po interwencji uczniów. Nauczyciele, aby umożliwić uczniom odniesienie sukcesu stosują zróżnicowane metody wspierania swoich uczniów w uczeniu się.

Wśród nich najczęściej wymieniają:

- zachęcanie do korzystania z różnych źródeł informacji, z biblioteki, Internetu,
- wskazywanie metod uczenia się,
- organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów zdolnych i mających trudności,
- wyjaśnianie trudniejszych zagadnień,
- pomoc indywidualna na lekcji.

Inne sposoby to:

- pozytywne motywowanie,
- zachęcanie do zainteresowania się przedmiotem,
- tworzenie zestawów zagadnień do powtórzenia i sprawdzianów,
- udzielanie konsultacji,
- wskazywanie przydatności wiedzy w życiu,
- docenianie aktywności uczniów,
- wskazanie ciekawych zajęć na uczelni,
- współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu problemów uczniów,
- zakup odpowiedniej literatury do biblioteki szkolnej dla ucznia i nauczyciela.

Zdaniem uczniów wyrażonym w wywiadzie, aby uczniowie chcieli się uczyć nauczyciele podejmują różnego rodzaju działania: oceniają za aktywność, prowadzą lekcje w atrakcyjny sposób co podnosi efektywność nauczania, przygotowują projekty na lekcje, przybliżają sylwetki absolwentów, którzy osiągnęli sukces, są też stypendia naukowe, artystyczne i sportowe. Aby zmobilizować uczniów do pracy stawiają też "złe" oceny. Uczniowie stwierdzają również, że nauczyciele dają jako wzór przykłady osiągnięć absolwentów, kontaktują się z rodzicami, odbierają w razie konieczności przywileje. Rodzice, jako metody wspierania, w wywiadzie podają:

- organizację zajęć powtórzeniowych,
- stosowanie dodatkowych testów,
- stawianie dobrych ocen,
- organizację wycieczek.

Nauczyciele stosują zróżnicowane metody motywowania uczniów. Do najczęściej wymienianych sposobów motywowania, zdaniem ankietowanych nauczycieli, należy:

- docenianie,
- chwalenie,
- nagradzanie za osiągnięcia,
- podkreślanie pozytywów,
- stawianie "dobrych" ocen,
- ocenianie za aktywność.

Rzadziej wymieniają:

- zachęcanie uczniów do nauki w czasie rozmowy,

- stosowanie akceptowanych przez uczniów metod pracy,
- zajęcia dodatkowe,
- praca pozalekcyjna,
- wyjścia do kina,
- wycieczki,
- zachęcanie do wykonania zadań dodatkowych,
- stosowanie atrakcyjnych środków dydaktycznych,
- prezentacja wyników matur,
- dawanie wzoru do naśladowania,
- uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Kolejnym elementem procesów edukacyjnych zachodzących w szkole jest ocenianie uczniów.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce oraz motywuje do dalszej pracy. Analiza dokumentacji wskazuje, że w szkole są dokumenty potwierdzające monitorowanie jakości i efektywności procesu uczenia się uczniów. Szkoła opracowała "Wyniki pisemnego egzaminu maturalnego w sesji letniej 2011r." oraz porównanie wyników w latach 2009 -2011. Dodatkowo są analizowane wyniki egzaminów na posiedzeniach zespołów przedmiotowych. O dawaniu uczniom informacji o postępach w nauce świadczą zapisy w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania i Przedmiotowym Systemie Oceniania w ustępie określającym cele i zakres oceniania. W punkcie 1 zawarty jest zapis dotyczący informowania uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych, zachowaniu oraz o postępach w nauce. Nauczyciele w ankiecie stwierdzili, że zawsze lub prawie zawsze przekazują uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Najczęściej informacja zwrotna, ich zdaniem, zawiera: wskazanie co zostało wzięte pod uwagę przy ocenie pracy, jakie wymagania zostały spełnione, czego zabrakło, co można poprawić i w jaki sposób to zrobić; co należy do mocnych stron ucznia, dokładne wskazanie błędów, wytłumaczenie na czym one polegają, wskazanie wersji poprawnej, interpretację kryteriów oceny. Na obserwowanych lekcjach wszyscy nauczyciele podawali przyczyny, dla których odpowiedzi uczniów były prawidłowe lub nie, udzielali opisowej informacji zwrotnej po odpowiedziach uczniów. 91% uczniów klas II stwierdza, że otrzymuje od nauczycieli informację zwrotną po swoich odpowiedziach. 50% uczniów stwierdza, że nauczyciele wystawiając ocenę odnoszą się zawsze lub prawie zawsze do tego co uczniowie wiedzieli wcześniej. 37% uczniów stwierdza, że odnoszą się do wcześniejszych osiągnięć lub trudności uczniów, 49% uczniów stwierdza, że rzadko to robią.

Ocenianie dzięki informacji zwrotnej motywuje uczniów do dalszej pracy takiego zdania jest 27 z 31 nauczycieli.

17% ankietowanych uczniów klas II stwierdza, że nauczyciele rozmawiają z nimi na temat przyczyn ich sukcesów w nauce często lub bardzo często, 35%, że rzadko a 48%, że nigdy. 29% ankietowanych uczniów klas II stwierdza, że nauczyciele rozmawiają z nimi na temat przyczyn ich trudności w nauce często lub bardzo często, 31%, że rzadko a 40%, że nigdy. 71% ankietowanych uczniów jak jest ocenianych to: postanawia, że się poprawi, 63% uczniów wie co ma poprawić, 41% uczniów jest zadowolonych, 37% uczniów stwierdza, jest to im obojętne, 32% ma ochotę się uczyć, 26% czuje się zniechęconych, 19% nie wie co ma dalej robić, 15% dalej nie chce się uczyć. Uczniowie w wywiadzie powiedzieli, że to jak czują się, gdy są oceniani zależy od ich przygotowania do lekcji. Stwierdzili również, że nauczyciele zawsze uzasadniają ocenę a zadowolenie uczniów z odpowiedzi jest adekwatne do stopnia opanowania danego materiału. Uczniowie stwierdzili ponadto, że znają WSO i PSO i otrzymują pomoc od nauczycieli. Natomiast wszyscy ankietowani rodzice (31 z 32) twierdzą, że ocenianie zachęca ich dziecko do dalszego uczenia się, z czego najwięcej jest zdania, że na wszystkich lub większości lekcjach (20 z 31) a zdaniem 11 z 32 rodziców na nielicznych lekcjach.

Informacja o postępach w nauce uzyskana od nauczycieli w wyniku oceniania uczniów pomaga im uczyć się i planować swój indywidualny proces uczenia się.

Około 59% uczniów klas II przyznaje, że nauczyciele rozmawiają z nimi o postępach w nauce dzięki czemu wiedzą, jak się uczyć, jednak dominuje odpowiedź „rzadko” (38%). Około 41% uczniów stwierdza, że nigdy z nimi nauczyciele nie rozmawiają na ten temat. Jednocześnie ok. 44% uczniów klas III przyznaje, że w dniu ankietowania otrzymało od nauczycieli wskazówkę, która pomogła im się uczyć a ok. 55% uczniów odpowiedziało przecząco. Uczniowie w wywiadzie stwierdzają, że w szkole rozmawia się z nimi o tym, jak się uczyć, jak radzić sobie ze stresem, jak się skupić, jak szybko nauczyć się słówek. Odbywają się też spotkania z psychologiem i pedagogiem oraz szkolenia pamięci. Rozmowy z nauczycielami i uzyskana od nich informacja, w ocenie młodzieży pomaga uczniom w nauce. Takiego zdania jest również większość ankietowanych rodziców (26 z 32). Jednocześnie zdaniem zdecydowanej większości rodziców (29 z 32) ich dziecko umie się uczyć.

Zarówno dyrektor jak i nauczyciele stwierdzają, że wnioski z monitoringu procesów edukacyjnych wykorzystuje się do planowania tych procesów.

W wywiadzie nauczyciele podają przykłady wykorzystania wniosków wynikających z monitorowania procesów edukacyjnych. Twierdzą, że porównują wyniki uczniów analizując wyniki testów, organizują dodatkowe godziny dla maturzystów, zajęcia prowadzą metodami aktywizującymi, które są preferowane przez uczniów a także stosują różnorodne środki dydaktyczne. Zdaniem dyrektora wnioski z monitoringu wykorzystywane są w planowaniu

procesów edukacyjnych. Dyrektor podaje przykłady decyzji dotyczących procesów edukacyjnych, które wynikają z monitoringu tych procesów: prowadzenie zajęć metodami aktywizującymi, stosowanie różnorodnych środków dydaktycznych, zobowiązanie nauczycieli do przestrzegania zasad oceniania uczniów zgodnie z zapisami WSO i PSO.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów.

Tego zdania jest dyrektor szkoły i nauczyciele. Dyrektor stwierdza, że „monitorując osiągnięcia uczniów poszukujemy odpowiedzi na pytanie czy uczniowie osiągają zakładane efekty”. 14 z 31 nauczycieli prowadzi analizę osiągnięć uczniów systematycznie w sposób zorganizowany, 13 z 31 nauczycieli próbuje prowadzić systematyczną analizę a 3 z 31 prowadzi analizę, gdy pojawi się taka potrzeba. Większość nauczycieli (26 z 31) monitoruje osiągnięcia wszystkich uczniów, pozostali koncentrują się na uczniach z problemami i na uczniach zdolnych. Sposobem monitorowania osiągnięć uczniów jest też eksponowanie ich sukcesów. Obserwacja szkoły wskazuje, że w szkole są widoczne informacje o sukcesach uczniów. W gabinecie dyrektora szkoły znajdują się puchary i dyplomy powieszony na ścianach. Również na korytarzach szkolnych, tuż przy wejściu w widocznym miejscu umieszczone są informacje o sukcesach uczniów w formie dyplomów, podziękowań, czy pucharów. Ponadto informacje o sukcesach są publikowane na stronie internetowej szkoły, można o nich dowiedzieć się z kroniki szkoły.

W szkole, zdaniem nauczycieli i dyrektora, analizuje się wyniki monitorowania osiągnięć uczniów i wdraża wnioski z tych analiz. Nauczyciele w wywiadzie podają przykłady wdrożonych wniosków wskazane przez nauczycieli. Są one następujące: zmiana metod pracy, praca metodami aktywizującymi i w grupach, organizacja dodatkowych zajęć dla maturzystów a także dla uczniów uzdolnionych i mających trudności w nauce. Ważne, zdaniem nauczycieli, aby ucznia zachęcić do pracy a metodami aktywizującymi uczniowie chętniej pracują. Podobne przykłady wniosków podaje dyrektor w wywiadzie. Według niego wnioski dotyczą podniesienia wyników egzaminu maturalnego, organizacji dodatkowych zajęć dla uczniów zdolnych i mających problemy dydaktyczne. Szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli*

Komentarz:

Większość (28 z 31) nauczycieli współdziała przy tworzeniu i analizie procesów edukacyjnych zachodzących w szkole. Analizę tych procesów prowadzą wszyscy nauczyciele. Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji tych procesów. Efektem wspólnych decyzji dyrektora i nauczycieli jest proces zmian zachodzących w szkole. "Generalnie jest to szkoła gdzie się słucha sugestii nauczycieli i bierze je pod uwagę".

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu i analizie procesów edukacyjnych.

Współdziałanie nauczycieli obejmuje planowanie wszystkich procesów zachodzących w szkole. Ankietowani nauczyciele (28 z 31) twierdzą, że współdziałają w tworzeniu i analizie procesów edukacyjnych. W dokumentacji szkoły t.j. w: protokołach rady pedagogicznej, planach pracy zespołów, programie wychowawczym, programie profilaktyki, w opracowaniu "Analiza wyników egzaminów zewnętrznych" znajdują się zapisy dotyczące współpracy nauczycieli zarówno w zakresie dydaktyki jak i wychowania. Wszyscy ankietowani nauczyciele twierdzą, iż prowadzą analizę procesów edukacyjnych. Najczęściej podejmują taką analizę wspólnie z innymi nauczycielami np. w zespołach zadaniowych (21 z 31) oraz przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów (14 z 31). Natomiast 14 spośród nich analizę przeprowadza samodzielnie. Nauczyciele w wywiadzie grupowym wskazują formy tej analizy: praca w zespołach przedmiotowych, rozmowy nieformalne w pokoju nauczycielskim, współpraca pedagoga z wychowawcami klas w sprawie problemów edukacyjnych uczniów. Zdaniem dyrektora, wyrażonym w ankiecie, analiza dokonywana jest przez zespoły przedmiotowe. Ponadto wyniki są prezentowane i dyskutowane na radzie pedagogicznej, ustala się wnioski do dalszej pracy.

Dyrektor szkoły i 22 z 31 nauczycieli jest zdania, że proces zmian jest efektem wspólnych decyzji dyrektora i rady pedagogicznej.

W wywiadzie dyrektor szkoły stwierdził, iż rada pedagogiczna wspólnie podejmuje decyzje dotyczące przebiegu

procesów edukacyjnych. Przykładem tych decyzji jest wprowadzenie zmian dotyczących m.in. nowych profili kształcenia. 18 z 31 nauczycieli uważa, że ich opinie są raczej brane pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych, 6 z 31 uważa, że raczej nie. W uzasadnieniu na tak wskazują: usprawnienie przepływu informacji pomiędzy nauczycielem a rodzicem,

- udział w projektach, utworzenie zajęć pozalekcyjnych adekwatnych do potrzeb uczniów,
- organizowanie warsztatów psychologicznych,
- udział w radach pedagogicznych, zespołach przedmiotowych i wychowawczych, gdzie zawsze mogą wyrazić swoją opinię i jest ona brana pod uwagę,
- uwzględnianie wniosków w sprawie zmian w organizacji pracy szkoły np. przeniesienie zajęć z czytelnicy do innych sal; w miarę środków finansowych i lokalowych problemy są rozwiązywane na bieżąco.

Jeden z ankietowanych nauczycieli stwierdził, że: "Generalnie jest to szkoła gdzie się słuca sugestii nauczycieli i bierze je pod uwagę".

Nauczyciele nie tylko współpracują ale wspierają się wzajemnie w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. W wywiadzie twierdzą, że to wspieranie ma miejsce m. in. podczas pracy w zespołach przedmiotowych. Odbywa się również współpraca międzyprzedmiotowa dotycząca m.in. realizowanych treści np. matematyk realizuje wcześniej funkcje trygonometryczne potrzebne na lekcjach fizyki. Do najczęściej wymienianych przez nauczycieli przykładów wzajemnego ich wspierania się w pracy z uczniami należy wymiana doświadczeń na temat metod pracy, uzyskanie porady w sytuacjach trudnych, w tym w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, korzystanie z materiałów opracowanych przez innych nauczycieli, wymiana środków dydaktycznych. Inne przykłady to wspólna analiza procesów edukacyjnych na zespołach przedmiotowych, obserwacja lekcji koleżeńskich, wspólne ustalenia dotyczące matury, współpraca przy organizowaniu uroczystości, konkursów i imprez szkolnych, w tym bibliotecznych, współpraca w zakresie korzystania ze zbiorów bibliotecznych. Zdaniem dyrektora wyrażonym w wywiadzie nauczyciele prowadzą lekcje koleżeńskie, pracują zespoły przedmiotowe, organizowane są rady szkoleniowe w ramach WDN. W ocenie wszystkich nauczycieli wsparcie jakie uzyskują od innych nauczycieli jest wystarczające.

Szkoła spełnia wymaganie w stopniu wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Kształtuje się postawy uczniów*

Komentarz:

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne i adekwatne do systematycznie diagnozowanych potrzeb uczniów, o co dbają wszyscy nauczyciele. Ramy ich działań wyznaczają szkolne programy wychowawczy i profilaktyki znane i akceptowane przez uczniów i rodziców.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw oraz w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole, m. in poprzez przedstawianie wniosków i propozycji, udział przedstawicieli samorządu w posiedzeniach rady pedagogicznej, debaty i przekazywanie refleksji i zgłaszanie inicjatyw wychowawcy i dyrektorowi. Wnioski z analizy działań wychowawczych są skutecznie wdrażane. Aktywny udział uczniów w wolontariacie, w posiedzeniach Młodzieżowej Rady Miasta, w święcie szkoły, święcie patrona świadczy o prezentowaniu pożądanych społecznie postaw.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole lub placówce są spójne i adekwatne do potrzeb uczniów. Dyrektor wskazuje pedagoga jako koordynatora wszystkich działań w tym zakresie. Wszyscy nauczyciele dbają o utrzymanie spójności działań. Nauczyciele twierdzą, że ramy działań wyznaczają funkcjonujące w szkole programy: wychowawczy i profilaktyki. Zespół wychowawczy koordynuje i analizuje działania wychowawcze. Wnioski wynikające z analizy tych działań są dyskutowane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy. Podkreślają wiodącą rolę pedagoga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz współpracę nauczycieli, wychowawców i pedagoga z rodzicami. Zdaniem nauczycieli udaje się zrealizować zaplanowane działania. Podkreślają bardzo dobrą współpracę z rodzicami, instytucjami wspomagającymi szkołę m.in. z poradnią psychologiczno- pedagogiczną. Trudnością jest to, że nie wszyscy rodzice chcą brać udział w działaniach szkoły, a także odległość obecnej czasowej lokalizacji szkoły od miasta. W szkole zdaniem pracowników niepedagogicznych dyskutuje się o postawach. W dyskusjach biorą udział rodzice, wychowawcy, pedagog, psycholog i uczniowie. 31 z 32 wypowiedziujących się w ankiecie rodziców uważa, że to, w jaki sposób

szkoła wychowuje uczniów odpowiada potrzebom ich dziecka. 25 z 32 rodziców twierdzi, że nauczyciele traktują uczniów w równy sposób. 6 z 32 uważa, że raczej lub zdecydowanie nie. Większość uczniów 94 z 114 w ankiecie Moja szkoła twierdzi, że czują się traktowani w równy sposób z innymi uczniami, 20 z 114 raczej nie i 9 z 114 zdecydowanie nie. 80 z 114 uczniów uważa, że nauczyciele traktują ich sprawiedliwie, raczej nie 33 z 114.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole lub placówce są spójne i adekwatne do potrzeb uczniów, co potwierdzają w swoich opiniach uczniowie i nauczyciele. Nauczyciele w wywiadzie grupowym określili, że diagnozę wychowawczych potrzeb uczniów przeprowadzają głównie wychowawcy klas oraz pedagog szkolny. Często wychowawcy uczniów z gimnazjów przychodzą do pedagoga i udzielają informacji. W wyniku diagnozy m. in. określono i sformułowano następujące potrzeby w obszarze działań wychowawczych szkoły: psycholog szkolny powinien być zatrudniony na całym etapie, klasy powinny być mniej liczne. W celu zaspokojenia tych potrzeb założono stowarzyszenie, którego celem jest doprowadzenia do realizacji remontu macierzystego obiektu i powrót szkoły do własnej siedziby. W ankiecie Moja szkoła 95 z 114 uczniów twierdzi, że postawy promowane przez szkołę są zgodne z postawami, które oni uważają za ważne, raczej nie uważa 18 z 114.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw. Wszyscy nauczyciele 30 z 31 twierdzą, że w szkole miała miejsce dyskusja na temat pożądanych postaw uczniów w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy. Potwierdza to również 1 z 31 nauczyciel, który wskazuje tylko inny przedział czasowy, tj. między 6, a 12 miesięcy. Zdaniem nauczycieli wyrażonym w wywiadzie grupowym uczniowie biorą udział w działaniach kształtujących pożądane społecznie postawy m. in. poprzez aktywny udział w wolontariacie, udział w posiedzeniach Młodzieżowej Rady Miasta, w święcie szkoły, święcie patrona. Wyniki ankiety dla uczniów Moja szkoła wskazują, że ostatnio w szkole brali udział w rozmowie na temat odpowiedniego zachowania w tym i poprzednim semestrze - 79 z 114, 19 z 114 w poprzednim roku szkolnym. Natomiast 15 z 114 twierdzi, że nigdy. 37 z 114 uczniów twierdzi, że w ostatnim miesiącu w szkole brali udział w innych zajęciach związanych z zachowaniem i relacjami z innymi ludźmi., 30 z 114 około pół roku temu lub dawniej, 26 z 114 kilka miesięcy temu. Obserwacja wszystkich zajęć całkowicie potwierdza, że nauczyciele poprzez swój sposób zachowania kształtują pożądane społecznie postawy uczniów.

Uczniowie biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole, większość działań w tym zakresie uwzględnia ich potrzeby i inicjatywy. Kształtowane postawy społeczne i obywatelskie są zgodne z oczekiwaniami rodziców. 26 z 31 nauczycieli twierdzi, że uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie planu oraz działań wychowawczych. Tylko 2 z 31 wskazuje, że raczej nie. Podają przykłady działań obrazujących w jaki sposób uczniowie uczestniczą we współtworzeniu i modyfikowaniu działań wychowawczych, do najważniejszych zaliczają: możliwość przedstawiania swoich wniosków i propozycji modyfikacji zadań wychowawczych przez samorząd szkolny a także udział przedstawicieli samorządu podczas rad pedagogicznych, debat i przekazywania swoich refleksji i inicjatyw podczas zajęć z wychowawcą, ustalania ocen z zachowania w danej klasie itp., wyrażania opinii w tym zakresie w ankietach dotyczących działań wychowawczych, rozmów indywidualnych z dyrektorem. Postulaty zgłaszane przez Samorząd Uczniowski są zawsze poddawane dyskusji na Radzie Pedagogicznej. Zasięgana jest opinia Samorządu Uczniowskiego w sprawach uregulowanych przepisami prawa oświatowego. Ponadto Samorząd Uczniowski ankietuje potrzeby uczniów i proponuje zmianę działań. Uczniowie biorą udział w planowaniu wycieczek, wyjść poza teren szkoły, akcji szczęśliwy numer i dzień bez pytania. Mają bezpośredni wpływ na zagadnienia omawiane na godzinach wychowawczych. Są współodpowiedzialni za realizowanie pewnych procesów edukacyjnych, zgłaszają swoje propozycje doskonalące pracę szkoły. Uczestniczą w imprezach i akcjach organizowanych przez szkołę, z własnej inicjatywy organizują szkolne akcje promujące szkołę dotyczące bardzo szerokiej tematyki. W wywiadzie grupowym nauczyciele wskazują promowane postawy społeczne: patriotyzm, dbałość o kulturę osobistą, pomoc biednym, odpowiedzialność. Dyrektor twierdzi, że uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie szkolnego systemu oddziaływań wychowawczych. Jako przykłady podaje Pracę Samorządu Uczniowskiego na forum szkoły i środowiska lokalnego. Uczestnictwo w posiedzeniach Rady Pedagogicznej, debaty wychowawcze z dyrektorem, pedagogiem szkolnym i psychologiem, wychowawcami klas. Uczniowie w wywiadzie wymieniają jakich postaw i zachowań oczekuje się od nich w szkole; tolerancji wobec wszystkich uczniów, szacunku do szkoły, szacunku dla starszych, wzajemnego szacunku, dumy ze szkoły, właściwego reprezentowania szkoły na zewnątrz, poczucia odpowiedzialności, przygotowanie do matury i do życia. Twierdzą, że ich pomysły i oczekiwania mają wpływ na to, w jaki sposób w szkole kształtuje się właściwe zachowania i pożądane postawy. Wpływają na to poprzez dobry przykład dla młodszych kolegów. W ankiecie Moja szkoła większość uczniów 73 z 114 wyraża opinię, że w ich szkole uczniowie mają wpływ na to jakie postawy są promowane w szkole, a 40 z 114 raczej nie mają. Rodzice w wywiadzie grupowym twierdzą, że od ich dzieci szkoła wymaga odpowiedzialności, dyscypliny, kultury słowa, koleżeńskości. Te zachowania ich zdaniem są ważne dla uczniów. W trakcie połowy 4 z 8 obserwowanych zajęć nauczyciele uwzględniali inicjatywy zgłaszane przez uczniów, w 4 z 8 nie wystąpiły adekwatne sytuacje pozwalające odnieść się do tego zagadnienia.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są analizowane przez dyrektora i radę pedagogiczną, w której powołano specjalny zespół wychowawczy. Wnioski z tych analiz są wdrażane poprzez dostosowywanie planowania oraz form i metod pracy z uczniami, a także wprowadzanie zmian w organizacji pracy szkoły. Dyrektor

podaje konkretne wnioski z analiz działań wychowawczych i przykłady ich wykorzystywania w praktyce szkolnej: zwiększoną kontrolę ze strony dyrekcji dotyczącą realizacji procesu dydaktycznego, powołanie zespołu wychowawczego i podejmowanie nowych działań wychowawczych, aktywizowanie rodziców do pracy na rzecz szkoły i uczniów. Działania wynikające z tych wniosków to: praca nad kulturą słowa u ucznia, profilaktyka z zakresu uzależnień i zachowań nie mieszczących się w standardach wychowawczych. Ważne efekty tych działań to m.in. poprawa frekwencji. Nauczyciele w wywiadzie grupowym podając przykłady wykorzystania wniosków uzupełniają wypowiedź dyrektora o dotyczące zorganizowania systemu wsparcia dla ucznia chorego i jego rodziny, lepszą, bardziej efektywną organizację nauczania indywidualnego, eliminowanie agresji wobec uczniów klas pierwszych, monitorowanie i niwelowanie problemów fobii szkolnej.

Działania wychowawcze szkoły są spójne i akceptowane przez całą społeczność, wpływają na kształtowanie pożądanых postaw uczniów przejawiających się brakiem problemów wychowawczych oraz poprzez godne reprezentowanie szkoły w środowisku lokalnym co wskazuje na wysoki stopień spełniania wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych*

Komentarz:

Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów, prowadzone są planowe działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów oraz uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. W efekcie tych działań uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości.

Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów, 27 z 31 nauczycieli diagnozuje możliwości edukacyjne uczniów w odniesieniu do większości uczniów. W ich efekcie poznają na jakim poziomie edukacyjnym są uczniowie oraz ich zróżnicowane możliwości, sposób i szybkość przyswajania przez nich wiedzy (7 z 31). Zauważają, że kolejne "roczniki" uczniów mają niższe możliwości w tym zakresie, coraz mniej czytają, mają mniejszą wiedzę ogólną o świecie. Twierdzą, że uczniowie mają już „wkodowane stereotypy w myśleniu wpływające negatywnie na wolne wybory na skutek ogromnego wpływu mediów na kształtowanie osobowości”. Określają możliwości edukacyjne większości uczniów powyżej średniej. Często umiejętności uczniów klas I nie odzwierciedlają ocen wystawionych na świadectwach szkolnych, dlatego dokonują modyfikacji zaplanowanych zadań ze względu na możliwości zespołu klasowego i potrzeb konkretnych uczniów. Uzyskane w efekcie diagnozy informacje są wskazaniem do dalszej pracy nauczycieli z uczniami mającej wpłynąć na poprawę osiąganych wyników nauczania. W tym celu dostosowują metody nauczania do możliwości danej grupy, np. więcej ćwiczeń gramatycznych lub pisanie, nacisk na systematyczną pracę uczniów, na jakie obszary należy zwrócić uwagę, aby uzupełnić braki, podniesienie atrakcyjności lekcji, indywidualizacja wymagań poprzez dostosowywanie metod do poziomu i możliwości uczniów i uwzględnianie opinii PPP. Dostosowywanie wymagań i oceniania do możliwości uczniów. Przede wszystkim właściwy, adekwatny do potrzeb rozkład materiału nauczania treści programowych oraz wybór podręcznika. Partnerzy w wywiadzie grupowym jako główny problem społeczny występujący w miejscach zamieszkania uczniów wskazali trudności materialne a nawet biedę.

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów Dyrektor udziela konkretnych informacji dotyczących działań szkoły zmierzających do ograniczenia wpływu niekorzystnych uwarunkowań zewnętrznych na poziom osiągnięć edukacyjnych uczniów. Skonstruowano rozkład zajęć umożliwiający względnie wczesny powrót dojeżdżającej młodzieży do domu. Organizowane są dodatkowe zajęcia w ramach kół przedmiotowych bezpośrednio po zajęciach lekcyjnych. Umożliwiono uczniom stały dostęp do internetu w pracowni multimedialnej, w czytelnicy szkolnej oraz stały dostęp do internetu bezprzewodowego na terenie szkoły. W szczególnych sytuacjach szkoła wspiera ucznia w zakresie pozyskania dodatkowych środków finansowych w formie stypendiów. Dyrektor twierdzi, że brak jest uczniów posiadających orzeczenia lub opinie PPP o potrzebie terapii pedagogicznej. Wymienia działania, prowadzone przez szkołę, zwiększające szanse edukacyjne uczniów, m.in: umożliwienie dostępu do nowoczesnej technologii informacyjnej, upowszechnienie dostępu do dóbr kultury, indywidualizowanie procesu edukacyjnego . Podaje najważniejsze formy tych działań, tj.: organizacja zajęć pozalekcyjnych oraz wycieczek i wyjazdów edukacyjnych, uczestnictwo w spektaklach teatralnych, seansach

filmowych, koncertach muzycznych. Rodzice (23 z 32) twierdzą, że szkoła podejmuje starania aby ich dziecko miało poczucie sukcesu w nauce na miarę własnych możliwości. Podają przykłady takiego działania: pochwały od nauczyciela potrafią dowartościowywać ucznia, oceny zachęcają do dalszej pracy nad sobą, stypendia - naukowe, sportowe, artystyczne, różnego rodzaju konkursy międzyszkolne i olimpiady, zawody sportowe, nagrody, pochwały, wycieczki edukacyjne gdy dana klasa posiada bardzo dobre wyniki w nauce, wizyty w różnych placówkach naukowych, uczestnictwo na wykładach wyższych uczelni. Natomiast 7 z 32 rodziców uważa, że raczej szkoła nie podejmuje takich starań. W wywiadzie grupowym rodzice wskazali, że szkoła ich zdaniem daje wszystkim uczniom równą szansę odnoszenia sukcesów w nauce na miarę swoich możliwości. Podali następujące działania: organizacja dodatkowych zajęć np. z fizyki, projekty realizowane w szkole, pomoc w nauce np. w ferie, po lekcjach. W ich opinii efektem tych działań jest fakt, że uczniowie dzięki nim nie uciekają z lekcji, lubią szkołę i zdają w 100% maturę. Partnerzy szkoły i przedstawiciel samorządu twierdzą, że szkoła podejmuje starania, aby umożliwić wszystkim uczniom odniesienie sukcesu szkolnego na miarę ich możliwości, efektem są ich sukcesy, np. w gronie laureatów „8 wspaniałych” byli uczniowie szkoły, losy absolwentów. Twierdzą, że każdy uczeń jest ambasadorem tej szkoły.

W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Dyrektor w wywiadzie podaje przykłady w jaki sposób uczniowie są motywowani do pełnego wykorzystywania swoich możliwości, m.in. poprzez przyznawanie uczniom nagród, tworzenie możliwości udziału w różnych dodatkowych zajęciach, reprezentowanie szkoły na zewnątrz w środowisku lokalnym, udział w konkursach, zawodach. Nauczyciele w wywiadzie grupowym wskazują sposób indywidualizowania procesu edukacji poprzez dostosowanie metod pracy do możliwości i preferencji uczniów oraz stosowanie różnorodnych środków dydaktycznych. Podają w jaki sposób pracują z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Twierdzą, że zachęcają uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach. Organizowane są i prowadzone dodatkowe zajęcia. Stosują nagrody. Dodatkową, pozalekcyjną pracę z uczniem zdolnym zdaniem nauczycieli utrudnia baza i położenie szkoły. Uczniowie 63 z 114 w ankiecie twierdzą, że nauczyciele nie pomagają mi uczyć się, gdy mają trudności z nauką. 49 z 114, że pomagają. 73 z 114 uczniów twierdzi, że nauczyciele zachęcają i motywują ich do pracy, mówią im, że mogą się nauczyć nawet trudnych rzeczy. Natomiast 40 z 114 uczniów uważa nie. Czują, że nauczyciele w nich wierzą 57 z 114, tak, 56 z 114 nie. Rodzice mają poczucie, że w szkole dziecko traktowane jest indywidualnie 11 z 32, natomiast 20 z 32 uważa, że nie dotyczy to ich dziecka. Obserwacja zajęć wskazuje, że nauczyciele motywują uczniów do angażowania się 7 z 8, natomiast w 1 z 8 raczej nie. Dobierają sposoby motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych uczniów 6 z 8, raczej nie 1 z 8.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości. Dyrektor wymienia czynniki, które sprawiają, że uczniowie nie osiągają oczekiwanego sukcesu edukacyjnego. Miejsce zamieszkania i konieczność codziennego dojazdu ograniczają możliwości udziału uczniów w różnych formach zajęć pozalekcyjnych co ma negatywny wpływ na osiąganie coraz wyższych wyników dydaktycznych. Ponadto zauważa, że duża grupa uczniów przejawia przeciętne możliwości intelektualne, którzy także ze względu na duże zaległości w zakresie wiedzy opanowanej w szkole podstawowej oraz gimnazjum napotykają na trudności w dalszej nauce. Uczniowie w ankiecie Moja szkoła wyrazili opinie, że myśląc o swoich wynikach w pracy w szkole czują radość 62 z 114, natomiast niezadowolony odczuwa 43 z 114. Wyniki w pracy nie obchodzą 8 z 114 uczniów.

Różnorodność działań szkoły w zakresie diagnostyczno – organizacyjnym dotyczących możliwości i potrzeb uczniów pozytywnie wpływa na wyrównywanie ich szans edukacyjnych potwierdzone efektami nauczania.

Szkoła spełnia wymagania na wysokim poziomie.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

W opinii dyrektora, nauczycieli, uczniów, partnerów szkoły oraz przedstawiciela organu prowadzącego szkoła podejmuje różne inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego. Współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku, identyfikuje jego potrzeby i możliwości. Prowadzi szereg działań, które mają na celu zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej. Jest to głównie udział uczniów w uroczystościach patriotycznych, akcjach charytatywnych. Dla rodziców są to m.in. zajęcia komputerowe, prelekcje. Szkoła korzysta również z zasobów środowiska w procesie edukacyjnym. Jest to baza sportowa miejscowych szkół oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji w Siedlcach.

Dyrektor i nauczyciele stwierdzili, że szkoła podejmuje różne inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego. Od pięciu lat jest organizowany Turniej Piłki Siatkowej o puchar Prezydenta Miasta Siedlce. We wrześniu tego roku odbył się Jubileusz 20-lecia reaktywacji liceum, ponadto szkoła realizowała dwa projekty wymiany młodzieży polsko - ukraińskiej współfinansowane przez Narodowe Centrum Kultury. Brała też czynny udział w akcji "Góra grosza", zbiórce produktów żywnościowych dla Banku Żywności, zbiórce pieniędzy dla domu dziecka, w akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Szkoła była uczestnikiem wszystkich imprez patriotycznych, które odbywały się na terenie miasta. Ponadto uczniowie liceum reprezentują szkołę w poczmie 34 Pułku Piechoty.

Szkoła współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku. Jest to Urząd Miasta w Siedlcach, Stowarzyszenie "Żółkiewszczacy", Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Siedlcach, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Siedlcach. Współpracuje z różnymi uczelniami: Uniwersytetem Przyrodniczo - Humanistycznymi i Collegium Mazovia w Siedlcach, Uniwersytetem Warszawskim, Wyższą Szkołą Psychologii Społecznej w Warszawie oraz Wyższą Szkołą Informatyki w Warszawie. Szkoła współpracuje też z Policją, Sądem, Strażą Miejską i Strażą Pożarną w Siedlcach. Partnerzy szkoły oraz przedstawiciel samorządu terytorialnego określili na czym polega ta współpraca:

- Collegium Mazovia - jest gospodarzem budynku, prowadzi doradztwo zawodowe, pomaga w wyborze studiów;
- MSCDN - prowadzi doskonalenie nauczycieli, szkoleniowe rady pedagogiczne, różne formy doskonalenia zawodowego, doradztwo metodyczne;
- Policja - realizuje programy profilaktyczne, prowadzi prewencję kryminalną, w tym prelekcje dla rodziców. Tematem prelekcji były dopalacze oraz bezpieczeństwo uczniów;
- Kościół – współuczestniczy w organizacji uroczystości, uczniowie biorą udział w rekolekcjach, szkoła współpracuje też ze świetlicą przy parafii;
- Stowarzyszenie Żółkiewszczacy - pomaga w kwestii edukacyjnych inicjatyw, pomaga uzyskać dobry pijar dla szkoły, wsparcie finansowe, np. pomagało w zdobyciu środków na jubileusz XX-lecia reaktywacji szkoły;
- Organizacja Strzelec - wspomaga wychowanie patriotyczne i obronne, organizuje akcje rekrutacyjne, wystawia wartę honorową przy tablicy poległych;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna wspomaga funkcje wychowawcze i profilaktyczne szkoły, współorganizuje warsztaty i treningi dla rodziców i nauczycieli, pomaga w wyborze dalszej drogi kształcenia, opracowuje diagnozy,
- Rada Rodziców pomaga przy organizacji uroczystości, studniówek oraz uczestniczy w życiu szkoły.

Partnerzy szkoły stwierdzili jednogłośnie, że powyższa współpraca jest satysfakcjonująca i wystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb.

Ankietowani nauczyciele oświadczyli, iż współpracują: z rodzicami, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, z innymi szkołami lub placówkami edukacyjnymi, instytucjami samorządowymi, z Policją, Miejskim Ośrodkiem Kultury, z kościołem, z lokalnym samorządem, placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi, z Centrum Pomocy Rodzinie, różnymi fundacjami oraz przedsiębiorcami, z różnymi grupami nieformalnymi, z ośrodkiem pomocy społecznej oraz ze świetlicą socjoterapeutyczną. Dodatkowo nauczyciele wymienili współpracę z Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach, Ośrodkiem Rekreacji i Sportu w Siedlcach, bankami z terenu miasta Siedlce, Urzędem Pracy, Duszpasterstwem Akademickim, Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży, ze Stowarzyszeniem Nauczycieli Polonistów, Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Siedlcach, z wydawnictwami podręczników szkolnych (m.in. OPERON), Siedleckim Stowarzyszeniem na rzecz osób uzależnionych "Powrót z U", kinem, teatrem oraz z niektórymi postaciami znanymi z ekranu telewizyjnego.

Zapisy w dokumentach szkolnych takich jak: Szkolny Plan Profilaktyki, dzienniki lekcyjne, kronika szkoły, strona internetowa szkoły świadczą o współpracy z Zespołem Pieśni i Tańca Chodowiacy, Formacją Taneczną LUZ, Karo Dance, Zespołem Wokalnym Macieja Turkowskiego, ZHP, Akademicką Grupą Ewangelizacyjną.

Dyrektor szkoły w wywiadzie stwierdził, że szkoła w swoich działaniach uwzględnia możliwości i potrzeby środowiska. W ramach współpracy z rodzicami dyrektor wymienił zajęcia komputerowe, prelekcje na różne interesujące ich tematy, pedagogizację rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień, w ramach której organizowano spotkania z udziałem przedstawiciela Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Policji. Odbyły się też warsztaty dla rodziców na temat „Zagrożeń cywilizacyjnych młodzieży”, „Skutecznych sposobów radzenia sobie ze stresem. Dyrektor stwierdził, iż uczniowie tej szkoły w ramach współpracy ze środowiskiem biorą udział w różnych akcjach charytatywnych, wolontariacie. Ponadto młodzież uczestniczy w konferencjach organizowanych przez uczelnie. Wymienił też organizowane w szkole uroczyste zakończenia konkursów, praktyki studenckie odbywane przez studentów wyższych uczelni, zbieranie przez uczniów środków na pomoc dla osób potrzebujących.

Nauczyciele oświadczyli, że szkoła prowadzi szereg działań zaspokajających potrzeby lokalnego środowiska. Organizuje imprezy środowiskowe np. setną rocznicę urodzin absolwenta szkoły; odbyły się spotkania ze znanymi politykami, np. z Markiem Jurkiem. Szkoła uczestniczy w wielu projektach edukacyjnych takich jak: "Praktyki pedagogiczne przyjemnie i twórczo", "Chemia wiem, umiem, rozumiem" - we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach, "Wymiana młodzieży polskiej i ukraińskiej", "Szkoła równych szans". Ponadto szkoła brała udział w projekcie "Szkoła nowych technologii" we współpracy z wydawnictwem WSiP i firmą Microsoft.

Dyrektor szkoły i nauczyciele stwierdzili, że w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym szkoła organizuje wyjazdy i wycieczki szkolne, zajęcia profilaktyczne. Ponadto uczniowie korzystają z zaplecza sportowego innych placówek (Ośrodek Sportu i Rekreacji, II LO w Siedlcach), z sal wykładowych (Colegium Mazowia), z sal do organizacji większych uroczystości szkolnych (Centrum Kultury i Sztuki). Nauczyciele dodatkowo wymienili finansowanie stypendiów dla najlepszych uczniów, pomoc socjalną dla uczniów, uroczystości, apele, konkursy związane z działaniami w ramach Roku Chopina, Czesława Miłosza oraz organizację Dnia Niemieckiego. Dyrektor stwierdził, że wszystkie ww. działania mają duże znaczenie dla funkcjonowania i pracy szkoły.

Również zdaniem rodziców szkoła wykorzystuje zasoby kultury znajdujące się w mieście. Partnerzy szkoły zwrócili uwagę na korzystanie z wiedzy starszych osób oraz specjalistów różnych dziedzin zapraszanych na lekcje, na współpracę z Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach - udział w wykładach na Wydziale Historii.

Uczniowie w wywiadzie podali, iż możliwość udziału w zajęciach organizowanych przez szkołę daje im szansę na spotkania z ciekawymi ludźmi lub organizacjami spoza szkoły np. spotkanie z siostrą, która opowiadała o życiu zakonnym, uczniowie wysłuchali też wykładu o zagrożeniach związanych ze spożywaniem żywności modyfikowanej oraz brali udział w warsztatach dotyczących depresji. Dodali, iż spotkania te poszerzają ich zainteresowania, kształtują potrzebę pomagania innym, umożliwiają poznawanie nowych pasji, zachęcają do rozwoju. Nauczyciele w wywiadzie doszli do wniosku, iż najważniejsze korzyści, jakie odnoszą uczniowie dzięki współpracy szkoły z organizacjami i instytucjami działającym w lokalnym środowisku to dostrzeganie wagi problemów kształcenie właściwych postaw np. odpowiedzialności, otwartości, postaw proekologicznych.

Szkoła spełnia wymagania na wysokim poziomie

Poziom spełniania wymagania: B

Szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania. Współpracuje ze swoimi absolwentami, przygotowuje uczniów do dalszej edukacji oraz do funkcjonowania na rynku pracy.

Nauczyciele przedstawiają uczniom losy absolwentów szkoły. Większość z nich (24 z 31) stwierdziło, że wykorzystuje informacje o losach absolwentów do doskonalenia procesu nauczania i wychowania, pozostali nauczyciele sporadycznie bądź w ogóle nie korzystają z powyższych informacji. 62,28% uczniów potwierdziło, że nauczyciele przedstawiają im losy absolwentów szkoły, 33,33% uczniów stwierdziło, że nauczyciele mówią o losach absolwentów szkoły sporadycznie.

Dyrektor szkoły i większość nauczycieli (18 z 31) uważają, że prezentowanie sukcesów absolwentów liceum motywuje uczniów do pracy. Szkoła aktywnie współpracuje ze swoimi absolwentami. Corocznie biorą oni udział w obchodach „Święta szkoły”, uczestniczą w spotkaniach z młodzieżą prezentując swoje osiągnięcia i wskazują drogi rozwoju, szkoła organizuje zjazdy absolwentów, wystawy prac poświęcone absolwentom (ich osiągnięcia sportowe, artystyczne, polityczne). Absolwenci pomagali przy opracowaniu monografii placówki oraz kroniki szkoły z lat 50-tych. Nauczyciele współpracują z absolwentami poprzez organizację spotkań, pozytywny przykład osób, które ukończyły szkołę, odniesienie się do ich wkładu w życie placówki oraz jej osiągnięć. Ponadto absolwenci są zapraszani do szkoły, aby uatrakcyjnić lekcje wychowawcze oraz pokazać jak radzą sobie w dorosłym życiu. W trakcie tych spotkań opowiadają młodzieży o sobie, o swoich losach, studiach. Ponadto pomagają w zorganizowaniu wycieczek, wyjazdów do miejsc, w których aktualnie pracują, biorą udział w imprezach szkolnych, podczas których opowiadają o latach spędzonych w liceum.

Uczniowie uważają, że szkoła dobrze przygotowuje ich do dalszego kształcenia. Twierdzi tak większość (85,9%) ankietowanych. Podobnie jak uczniowie uważają rodzice. 40,35% ankietowanych uczniów podaje, że nie korzysta z korepetycji. Natomiast 57,89% uczniów uważa, że aby dostać się na wybrane i atrakcyjne kierunki studiów trzeba skorzystać z pomocy w formie korepetycji. Większość nauczycieli (17 z 25) uważa, że aby zapewnić sobie możliwość dalszej nauki na wybranej uczelni, uczniowie nie potrzebują dodatkowych korepetycji, wystarczy systematyczna praca na lekcjach oraz w domu. Pięciu z całej grupy badanych nauczycieli jest innego zdania.

Większość (17 z 31) nadanych rodziców uważa, że korepetycje będą uczniom potrzebne, aby dostać się na wymarzone studia. 14 z 31 ankietowanych rodziców twierdzi, że ich dzieci nie muszą korzystać z takiej formy pomocy jaka są korepetycje.

Dyrektor i nauczyciele uważają, że dobrze przygotowują swoich uczniów do dalszego kształcenia. Dyrektor podał szereg działań prowadzonych przez szkołę, które pomagają uczniom w podjęciu decyzji co do dalszego kształcenia a co za tym idzie przygotowaniu ich do funkcjonowania na rynku pracy. Szkoła bierze udział w konferencjach i warsztatach przedmiotowych, uczniowie wyjeżdżają na targi edukacyjne szkół wyższych (do Warszawy, Lublina), biorą udział w badaniach preorientacji zawodowej prowadzonych przez Wyższą Szkołę Psychologii Społecznej w Warszawie. Jest systematyczna współpraca szkoły z Uniwersytetem Przyrodniczo - Humanistycznym w Siedlcach. Nauczyciele w wywiadzie stwierdzili, że aby dobrze przygotować uczniów do funkcjonowania na rynku pracy organizują Dni Przedsiębiorczości, różnego rodzaju konkursy. Podobnie uważają partnerzy szkoły i rodzice. Twierdzą, że oferta szkoły jest dostosowana do potrzeb obecnego rynku pracy.

Większość uczniów dobrze postrzega swoją osobę. 85 ze 114 badanych uważa, że są dobrymi uczniami, są samodzielni (104 ze 114), aktywni (92 ze 114), samodzielnie podejmują różne działania (97 ze 114) oraz lubią kontakt z ludźmi (104 ze 114).

Szkoła spełnia wymaganie na wysokim poziomie

Poziom spełniania wymagania: B

Szkoła prowadzi działania informacyjne dotyczące oferty edukacyjnej, działań szkoły i jej osiągnięć. Informacje o ofercie umieszczane są na stronie internetowej szkoły, Urzędu Miasta, w miejscowej prasie, na tablicach ogłoszeń, corocznie wydawany jest informator szkolny, drukowane są plakaty, ulotki promujące szkołę.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów. Są przez szkołę właściwie informowani. Szkoła promuje wartość uczenia się przez całe życie w lokalnej społeczności. Dla osób dorosłych, głównie rodziców, szkoła organizuje szkolenia, kursy, warsztaty. Jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym jako szkoła dbająca o jakość uczenia się. Wszyscy zgodnie stwierdzili, że szkole zależy na współpracy .

Szkoła upowszechnia informacje na temat swojej oferty edukacyjnej w lokalnym środowisku . Zdaniem dyrektora promocja szkoły odbywa się poprzez umieszczane informacji o placówce na banerach eksponowanych w miejscach publicznych , na stronie internetowej Urzędu Miasta Siedlce, na własnej stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń w szkole . Ponadto corocznie wydawany jest informator szkolny , w miejscowej prasie oraz telewizji Siedlce zamieszczane są informacje o ofercie edukacyjnej szkoły, corocznie rozwieszane są plakaty promujące szkołę, ulotki informacyjne, wydawnictwa rocznicowe. Promocja odbywa się też podczas spotkań z rodzicami. Szkoła ostatnio obchodziła XX rocznicę swojego reaktywowania, co też było okazją do promocji placówki w środowisku. Ofertę edukacyjną przedstawia się też w związku przeprowadzaną corocznie rekrutacją do kl. I oraz podczas uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska w wywiadzie grupowym stwierdzili, iż znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów. Są to głównie sukcesy osiągnięte przez uczniów na olimpiadach przedmiotowych, w zawodach i imprezach sportowych, nagrody i wyróżnienia przyznawane nauczycielom i innym pracownikom szkoły, stypendia naukowe przyznane uczniom, otrzymane przez szkołę dotacje oraz o zrealizowane przez szkołę projekty lub udział w akcjach społecznych.

Większość rodziców (18 z 32) uważa , iż szkoła właściwie informuje ich o swoich osiągnięciach. Informacje są aktualne, przekazywane na bieżąco. Szkoła jest widoczna , często osiąga sukcesy w różnych kategoriach. 2 z 32 badanych rodziców uważa, że szkoła źle informuje rodziców o swoich osiągnięciach, informacji jest za mało i są zbyt ogólne. Przedstawiciel organu prowadzącego oraz partnerzy szkoły stwierdzili, że są informowani przez szkołę głównie o sukcesach uczniów na olimpiadach przedmiotowych. Uważają, że informacje na temat osiągnięć szkoły są wystarczające.

Szkoła informuje rodziców o swoich działaniach, o ich celowości i skuteczności. Tak twierdzą rodzice, nauczyciele i partnerzy szkoły. Większość (25 z 32) badanych rodziców uważa, że szkoła informuje ich o działaniach , które sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną, 21 z 32 wymieniło informacje o celach wychowawczych działań, które realizują nauczyciele, 17 z 32 podało, iż są to informacje o celach edukacyjnych działań, które realizują nauczyciele .

Badani nauczyciele uważają , że informują rodziców o tym: jaki jest cel edukacyjny działań , które realizują oraz jakie cele chce realizować szkoła. Jaki jest cel wychowawczy działań oraz które z nich sprawdzają się ze względu na ich wartość wychowawczą bądź edukacyjną. Przedstawiciel organu prowadzącego w wywiadzie podał podobne informacje.

Dyrektor stwierdził, że szkoła promuje w środowisku potrzebę uczenia się. Podał , iż w poprzednim roku szkolnym prowadzone były szkolenia dla dorosłych , były to głównie kursy i warsztaty. Rodzice brali udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi, w akcjach społecznych, w różnych debatach konsultacjach oraz działaniach informacyjnych. Kluczowym działaniem jest organizacja spotkań z pracownikami instytucji współpracującymi ze szkołą mającymi na celu pedagogizację rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zjawisk zagrożeń współczesnej młodzieży. Badani rodzice wymienili szereg działań edukacyjnych jakie dla dorosłych prowadziła szkoła. 18 z 32 ankietowanych wskazało działania informacyjne, 12 z 32 spotkania z ciekawymi ludźmi, 11 z 32 udział w projektach edukacyjnych, akcjach społecznych, szkolenia, kursy, warsztaty, 9 z 32 konkursy, konsultacje, debaty angażujące członków lokalnej społeczności, 3 z 32 wymieniło inne działania. Były to spotkania z psychologami, pedagogami, Policją w celu omówienia zagrożeń czyhających na współczesną młodzież oraz

działań mogących chronić ją przed nimi.

Przedstawiciele samorządu terytorialnego oraz partnerzy szkoły podobnie jak rodzice wskazali różne przykłady działań edukacyjnych prowadzonych przez szkołę. Jest to udział w szkoleniach, kursach, warsztatach, konsultacjach oraz debatach angażujących członków lokalnej społeczności oraz wszelkie działania informacyjne. Ponadto partnerzy szkoły twierdzą, iż szkoła jest zawsze otwarta dla innych, np. w szkole odbywało się sprawdzanie matur z chemii, były też różnego rodzaju zajęcia organizowane przez Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska uważają, że szkoła dba o dobre relacje. 31 z 32 ankietowanych rodziców stwierdziło, że nauczycielom i innym pracownikom szkoły zależy na współpracy z rodzicami oraz różnymi instytucjami.

Szkoła spełnia wymagania na wysokim poziomie

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Rodzice są partnerami szkoły*

Komentarz:

Rodzice dzielą się opiniami na temat pracy szkoły. Najczęściej odbywa się to podczas zebrań, w trakcie indywidualnych rozmów z nauczycielami lub dyrektorem szkoły, telefonicznie, poprzez dziennik internetowy. Większość rodziców (27 z 32) uważa, że ilość czasu jaki poświęcają im nauczyciele jest wystarczająca. Opinie na temat działalności szkoły uzyskane od rodziców są wykorzystywane w dalszej pracy. Rodzice uważają, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci. Jest to głównie pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego. Otrzymują oni wystarczające informacje o postępach swoich dzieci. Rodzice uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę. Biorą udział w podejmowaniu decyzji dotyczących jej życia.

Badani rodzice wypowiedzieli się na temat pracy szkoły. Odbywało się to w różnej formie: 29 z 32 na zebraniu rodziców, 9 z 32 podczas indywidualnych rozmów poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców (np. podczas przerw, "okienek"), 8 z 32 w trakcie indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców oraz przy okazji uroczystości i imprez szkolnych lub klasowych, 1 osoba e-mailem.

Rodzice w przeważającej części (27 z 32) uważają, iż ilość czasu jaki poświęcają im nauczyciele jest wystarczająca. W szkole stwarzane są możliwości dzielenia się opiniami na temat jej funkcjonowania. Dyrektor szkoły do form kontaktów wymienionych przez rodziców dodał dziennik internetowy i informacje uzyskane z przeprowadzonych ankiet. Nauczyciele dodatkowo wskazali smsy i rozmowy telefoniczne, za pomocą których rodzice dzielą się swoimi opiniami na temat procesu nauczania.

Obserwacja placówki potwierdziła, iż na szkolnych tablicach informacyjnych znajdują się wiadomości na temat: zebrań z rodzicami, terminów indywidualnych spotkań dyrektora oraz nauczycieli z rodzicami, podany jest też adres dziennika elektronicznego, który również jest źródłem informacji i formą kontaktu. Podane są też informacje skierowane do rodziców na tematy wychowawcze.

Rodzice uważają, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci poprzez pomoc szkolnego pedagoga, współpracę z wychowawcą, która doskonali ich umiejętności wychowawcze, pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej, pośrednictwo w uzyskaniu pomocy z zewnętrznych instytucji, opiekę socjalną, pomoc logopedy oraz grupę wsparcia.

Dyrektor jako kluczowe działanie wskazał możliwość skorzystania z pomocy pedagoga lub psychologa szkolnego, profilaktykę zachowań ryzykownych oraz zajęcia wychowawcze dla uczniów.

Nauczyciele ponadto wymienili wsparcie w sytuacjach problemowych wraz z poznaniem sytuacji życiowej wychowanków i ich rodzin, wskazanie rodzicom instytucji, gdzie mogą szukać pomocy, utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami, indywidualne lub grupowe spotkania, współpracę z psychologiem, terapeutami (np. AA), parafiami, na terenie których mieszkają uczniowie.

Rodzice stwierdzili, że otrzymują wystarczające informacje o postępach swoich dzieci. W dzienniku elektronicznym można w każdej chwili zobaczyć oceny jakie uzyskał uczeń, można też do nauczyciela napisać e-maila bądź kontaktować się telefonicznie.

Większość (31 z 32) ankietowanych rodziców stwierdziło, że są dobrze poinformowani przez szkołę zarówno o osiągnięciach jak i o trudnościach jakie ma w szkole ich dziecko. Potwierdzili to ankietowani nauczyciele.

Rodzice w wywiadzie stwierdzili, że biorą udział w życiu szkoły. Do działań w których uczestniczą aktywnie można zaliczyć organizację studniówki, Dnia Edukacji Narodowej, spotkań świątecznych, organizację jubileuszu szkoły. Ponadto ankietowani rodzice wymienili: wywiadówki, pogadanki z policjantami na temat bezpieczeństwa dziecka, używek itp., spotkania z przedstawicielami organu prowadzącego, spotkania z pedagogiem szkolnym, organizację tzw. półmetka, organizację wigilii klasowych.

Nauczyciele dodali uczestnictwo rodziców w rozpoczęciu i zakończeniu roku szkolnego, pielgrzymce do Częstochowy, udział w wycieczkach organizowanych przez szkołę, współdecydowanie w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły w tym: opiniowanie regulaminów szkolnych, ustalanie wysokości kwoty składki na Radę Rodziców, podjęcie wspólnej decyzji o wprowadzeniu dziennika elektronicznego.

Dyrektor dodał, iż rodzice współdecydują w sprawie zakupu pomocy dydaktycznych, w tworzeniu nowych profili, które funkcjonują w szkole, odnośnie dysponowania środkami ze składek Rady Rodziców.

Zdecydowana większość badanych nauczycieli (29 z 32) uważa, że rodzice mają wpływ na podejmowane w szkole decyzje. Jako przykład podają zwiększenie liczby rozszerzeń z poszczególnych przedmiotów oraz wsparcie finansowe działalności szkoły mające na celu poprawę efektywności procesu nauczania.

Szkoła spełnia wymagania na wysokim poziomie

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Dyrektor i większość nauczycieli w wysokim stopniu zaangażowani są w pracę szkolnych zespołów, tj. wychowawczego i profilaktyki oraz zadaniowych. Zespoły prowadzą cyklicznie ewaluację własnych działań, wnioski wykorzystują do wspólnego planowania pracy w szkole. Na tej podstawie dokonano ewaluacji WSO, Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki, zwiększono liczbę konkursów, wprowadzono maturę próbną, zintensyfikowano zadania w zakresie promocji szkoły, opracowano tematykę zajęć dla uczniów wymagających dodatkowego wsparcia, zwiększono zakres stosowania aktywnych metod nauczania.

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy dotyczące indywidualnych potrzeb uczniów, organizacji procesu dydaktyczno- wychowawczego jak i organizacji pracy szkoły. Aktywnie uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego dotyczących form i metod współpracy.

Nauczyciele są zaangażowani w pracę zespołów. Dyrektor i 18 z 31 ankietowanych nauczycieli szkoły wskazują, że większość nauczycieli w wysokim stopniu angażuje się w pracę zespołów szkolnych. Natomiast 11 z 31 nauczycieli ocenia, że angażują się wszyscy nauczyciele. Tylko 2 z 31 nie miało zdania na ten temat.

Największa liczba respondentów angażuje się w pracę zespołu:

- wychowawczego i profilaktyki -19 z 31,
- ds. organizacji imprez dla uczniów, rodziców lub nauczycieli -16 z 31,
- ds. treści programowych-10 z 31,
- ds. rozwijania metod pracy z uczniem- 10 z 31,
- ds. współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły-6 z 31,
- ds. zarządzania szkołą -5 z 31,
- szkoleniowego i ewaluacji wewnętrznej -5-31.

3 z 31 nauczycieli twierdzi, że nie uczestniczy w pracy żadnego zespołu problemowego.

Zespoły systematycznie analizują efekty swojej pracy. Dyrektor twierdzi, że wszyscy nauczyciele regularnie stosują procedury ewaluacyjne. W ankiecie;

- 65,38% nauczycieli potwierdza opinię dyrektora,
- 19,23% wskazuje, że dokonuje spontanicznej refleksji nad efektami po zakończeniu pracy lub jakiegoś jej etapu,
- wg. 15,38% nauczycieli oceny i refleksje dotyczące efektów pracy pojawiają się spontanicznie w sytuacjach błędów i trudności.

W wywiadzie grupowym nauczyciele podają, że po każdym semestrze przedstawiane są sprawozdania z pracy zespołów. Analiza efektów pracy zespołów jest podstawą dalszego planowania przez nauczycieli działań w szkole. 19 z 31 nauczycieli określa, iż większość planowania opiera się na analizie efektów pracy zespołów, natomiast aż 6 z 31 uważa, że całość planowania, 5 z 31 nie udzieliło odpowiedzi na ten temat

Dyrektor i 14 z 31 nauczycieli twierdzą, że większość działań w szkole planowanych jest wspólnie, 14 z 31 podaje, że zdecydowana większość działań planowana jest wspólnie z innymi nauczycielami. Tylko jeden nauczyciel uważa, że większość działań jest planowana indywidualnie. Podali konkretne przykłady zespołowego planowania pracy opartego na analizie jej efektów, m. in. zwiększenie liczby konkursów, przeprowadzanie matur próbnych, wprowadzenie nowych kół zainteresowań, podzielenie języków na grupy zależnie od umiejętności, organizację warsztatów dla klas I adaptacyjno-integracyjnych, dla klas III na temat radzenia sobie ze stresem przed maturą, nt. autoprezentacji, dodatkowe formy pracy z uczniami mającymi trudną sytuację wychowawczą w domu, modyfikację metod i form pracy. Nauczyciele twierdzą, że pracują w różnych zespołach zadaniowych adekwatnie do zmieniającej się rzeczywistości szkolnej, m.in.: ewaluacji Programu Wychowawczego Szkoły, Programu Profilaktyki, modyfikacją Regulaminu szkoły (wprowadzenie dziennika elektronicznego, zniesienie indeksów czy identyfikatorów). Aby dokonać analizy skuteczności prowadzonych działań pod kątem potrzeb uczniów prowadzą ankiety wśród uczniów i nauczycieli. Na podstawie ich wyników modyfikowane są programy działań, np.: WSO, Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki, zwiększono liczbę konkursów, wprowadzono maturę próbną, zintensyfikowano zadania w zakresie promocji szkoły, opracowano tematykę zajęć dla uczniów wymagających dodatkowego wsparcia, zwiększono zakres stosowania aktywnych metod nauczania. Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy. Dyrektor wskazuje, że problemy najczęściej rozwiązywane są przez dyrektora, pedagoga, psychologa, wychowawców klas i rodziców. Nauczyciele-15 z 31 podają, że często i bardzo często korzystają z pomocy innych nauczycieli w rozwiązywaniu problemów, które napotykają w szkole, 13 z 31 rzadko, a 2 nie ma

takiej potrzeby. Nauczycieli uważają, że zespoły pomagają im w rozwiązywaniu pojawiających się w pracy problemów 20 z 31. Natomiast 8 z 31 uważa, że nie korzystają z pomocy zespołów. Nauczyciele odwołując się do pracy zespołów jako przykład współpracy podają koordynację treści między przedmiotami oraz tworzenie projektów, analizę wyników matur służącą wyeliminowaniu problemów związanych z interpretacją zadań. W efekcie w procesie dydaktycznym ustalali i podejmowali następujące działania: rozwiązywanie na lekcjach jak największej liczby zadań, opracowywanie zadań w pracach klasowych w odniesieniu do standardów wymagań, stosowanie oceniania prac takiego jak na maturze. Ponadto wprowadzono dodatkowe zajęcia dla uczniów, stosowanie środków dydaktycznych dostosowanych do nowych wymagań, np. prezentacje multimedialne, stosowanie właściwie zbudowanych testów. Zespoły przedmiotowe: j. obcych, przedmiotów humanistycznych, przedmiotów ścisłych, przyrodniczy, wychowawczy cyklicznie analizują osiągnięcia uczniów, szczególnie analizowane są osiągnięcia uczniów z trudnościami i niepowodzeniami. Wspólnie opracowują Indywidualne Programy Edukacyjno –Terapeutyczne dla uczniów z orzeczeniami i opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej, dla uczniów zdolnych dodatkowe zadania. Jako przykłady współpracy podają realizację własnych programów i projektów edukacyjnych -"Chemia - wiem, umiem, rozumiem", projektu we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczo- Humanistycznym w Siedlcach "Twórczo, przyjemnie, kompetentnie", programu -"Uczę się sam", organizację konkursu "Historia bliska" - prace badawcze na podstawie rozmów ze świadkami.

Praca w zespołach przedmiotowych oraz bieżące, nieformalne rozmowy w pokoju nauczycielskim są także przykładem wzajemnej współpracy w rozwiązywaniu problemów napotykanym w szkole. Dbają o utrzymanie spójności działań wychowawczych, których ramy wyznaczają funkcjonujące w szkole programy: wychowawczy i profilaktyki. Działający zespół wychowawczy, koordynuje i analizuje działania wychowawcze. Nauczyciele podkreślają wiodącą rolę pedagoga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz współpracę nauczycieli, wychowawców i pedagoga z rodzicami. Wspólnie dokonują diagnozy potrzeb wychowawczych. Ich zdaniem udaje się zrealizować zaplanowane działania. Podkreślają bardzo dobrą współpracę z rodzicami, instytucjami wspomagającymi szkołę m.in. z poradnią psychologiczno –pedagogiczną. Zauważalną trudnością wg nich jest brak zaangażowania wszystkich rodziców w działania szkoły a także znaczna odległość szkoły od miasta.

Nauczyciele aktywnie uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy w różnych obszarach pracy szkoły. Dyrektor i nauczyciele (25 z 31) wskazali szkolenia wewnętrzne jako główne formy doskonalenia zawodowego dotyczącego współpracy zespołowej zrealizowane w szkole w tym i poprzednim roku szkolnym. Dyrektor twierdzi, że uczestnictwo w tych szkoleniach jest zdecydowanie przydatne w praktyce, tak samo uważa 24 z 31 nauczycieli. 7 z 31 nauczycieli nie udzieliło odpowiedzi w tym zakresie. Pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie grupowym stwierdzili również, że raczej uczestniczą wspólnie z pracownikami pedagogicznymi szkoły w szkoleniach dotyczących doskonalenia pracy zespołowej. Nauczyciele podali konkretne przykłady szkoleń prowadzonych w szkole: dotyczących nowej Podstawy Programowej wskazało 15 z 25 nauczycieli, zasad korzystania z dziennika elektronicznego wskazało 9 z 25 nauczycieli, ewaluacji wewnętrznej i analizy wyników nauczania 4 z 5, organizacji pomocy psychologiczno –pedagogicznej oraz prowadzenia i omawiania lekcji dla studentów i nauczycieli stażystów. W dokumentacji szkoły, tj. w Księdze protokołów Rady Pedagogicznej oraz w planach nadzoru pedagogicznego znajdują się zapisy potwierdzające przeprowadzenie szkoleń dotyczących form i metod współpracy.

Nauczyciele aktywnie uczestniczą w pracach stałych i doraźnie powoływanych zespołów zadaniowych, co pozytywnie wpływa na planowanie pracy szkoły adekwatnie do potrzeb uczniów. Aktywny udział nauczycieli w doskonaleniu zawodowym pozwala skutecznie rozwiązywać problemy uczniów i organizować pracę szkoły.

Szkoła spełnia wymagania na wysokim poziomie.

Poziom spełniania wymagania: B

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej, która prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli. Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły a wnioski przyczyniają się do wprowadzania zmian w jej funkcjonowaniu.

Dyrektor twierdzi, że przygotowuje plan ewaluacji wewnętrznej. Angażuje nauczycieli do udziału w jego realizacji. W tym celu do jej prowadzenia powołuje zespół ds. ewaluacji wewnętrznej, któremu powierza zadania zgodnie z wybranym w planie nadzoru pedagogicznego obszarem ewaluacji na dany rok szkolny. Informacje te wynikają także z zapisów w Księdze protokołów Rady Pedagogicznej (m.in. protokoły nr 3/2011/201 z 25.10.2011r.).

Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli -21 z 31 twierdzi, że są zaangażowani w ewaluację wewnętrzną. 3 z 31 nauczycieli twierdzi, że w niej nie uczestniczy. Dla 13 z 31nauczycieli udział w jej przeprowadzaniu jest spowodowany przekonaniem, że ewaluacja jest niezbędna w celu poprawienia jakości pracy własnej . 11 z 31nauczycieli traktuje to jako zwyczaj panujący w tej szkole i twierdzi, że zwykle większość nauczycieli uczestniczy w ewaluacji wewnętrznej. Swoje zaangażowanie w prace nad ewaluacją wewnętrzną szkoły 22 z 31 nauczycieli określa na poziomie wysokim i wystarczającym. Polega ono na: przygotowywaniu narzędzi ewaluacji, przeprowadzeniu badań i analizie wyników, opisie i prezentacji wyników na posiedzeniach rady pedagogicznej, debatach na forum, przyjęciu i stosowaniu wniosków z ewaluacji. Tylko 3 z 31nauczycieli wskazuje, że praca w zespołach niezbyt ich angażuje. Plan nadzoru pedagogicznego pierwszego stopnia opracowuje, przedstawia radzie pedagogicznej i realizuje Dyrektor . Wprowadzono kartę samooceny rocznej realizacji zadań przez nauczycieli zmierzając do zwiększenia stopnia obiektywności oceny pracy. Wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego, w tym z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej, są przedstawiane corocznie na plenarnym posiedzeniu Rady Pedagogicznej, poddawane dyskusji i przyjmowane do realizacji. Na tej podstawie jest sporządzany lub modyfikowany kolejny, roczny plan pracy szkoły. W dokumentacji szkolnej znajdują się konkretne zapisy potwierdzające formułowanie tych wniosków, np.: systematycznie dokonywać wpisów do dzienników elektronicznych i tradycyjnych, sumiennie pełnić dyżury podczas przerw międzylekcyjnych, na zajęciach lekcyjnych unikać wykładów, wykonywać więcej ćwiczeń, systematycznie oceniać uczniów, aktywizować do pracy, systematycznie realizować podstawę programową.

Nauczyciele wskazują również przykłady uwzględnienia wniosków wynikających z ewaluacji wewnętrznej uzupełniając informacje uzyskane od Dyrektora, wg. nich najważniejsze to: upowszechnianie zasad demokracji, podejmowanie inicjatyw i realizacja projektów edukacyjnych.

Zdaniem nauczycieli i Dyrektora wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania wielu zmian w funkcjonowaniu szkoły i pozytywnie wpływają na jej rozwój. Podają przykłady skutecznego ich wdrażania. W celu podniesienia jakości nauczania oraz dostosowania poziomu nauczania języka obcego do umiejętności uczniów wprowadzono nauczanie języka angielskiego w klasach I w systemie nauczania międzyoddziałowego. Powołano zespół ds. dyżurów nauczycielskich, który planuje i koordynuje realizację dyżurów międzylekcyjnych zwiększając poczucie bezpieczeństwa uczniów. W procesie dydaktycznym mając na uwadze większe zaangażowanie i lepszą motywację uczniów do kształcenia umiejętności kluczowych zwiększono częstotliwość oceniania. Ponadto w wywiadzie grupowym nauczyciele dodali, że zmiany w funkcjonowaniu szkoły wprowadzone w oparciu o wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego to również rezygnacja z indeksów i wprowadzenie dziennika elektronicznego.

W ocenie 25 z 31 ankietowanych nauczycieli zmiany wprowadzane w oparciu o wnioski z nadzoru pedagogicznego w pełni i w dużym zakresie są podstawą dla wprowadzanych zmian w funkcjonowaniu szkoły. Są ważne dla doskonalenia pracy własnej nauczycieli, organizacji pracy szkoły jak również uwzględniania dodatkowych potrzeb uczniów. Zmiany te korzystnie wpływają na rozwój i osiągnięcia edukacyjne uczniów oraz wizerunek szkoły w środowisku lokalnym. Nauczyciele twierdzą: "dzięki zmianom idziemy z postępem".

Szkoła spełnia wymaganie na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Szkoła od 1 września 2010 r. funkcjonuje w pomieszczeniach zastępczych, tymczasowo wynajmowanych, w obiekcie Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach. Warunki lokalowe szkoły i wyposażenie są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczani, jednak w opinii wszystkich organów występują liczne braki w tym zakresie. W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły oraz podejmowane są działania mające na celu jego realizację.

Dyrektor twierdzi, że warunki lokalowe są odpowiednie do realizacji podstawy programowej i przyjętych w szkole programów, choć występują nieliczne braki. Wśród tych braków do najbardziej dotkliwych zalicza: brak własnej sali gimnastycznej, brak oddzielnego pomieszczenia dla samorządu szkolnego, brak pomieszczenia dla celów szkolnego radiowęzła. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest czasowe wynajmowanie pomieszczeń zastępczych na czas remontu i modernizacji oraz rozbudowy własnego budynku szkolnego.

Nauczyciele oceniając warunki lokalowe, ich adekwatność do realizacji podstawy programowej i przyjętych w szkole programów, twierdzą: tylko 7 z 31 uważa, że są wystarczające, pozostali 16 z 31 widzą występujące braki, a 6 z 31 uważa za niewystarczające. W wywiadzie grupowym oceniając warunki lokalowe w szkole, ich mocną stroną i braki w tym względzie nauczyciele wskazują na: wąskie korytarze, tłok na schodach, ciasne, małe sale lekcyjne, konieczność prowadzenia zajęć w trzech budynkach, brak sali gimnastycznej. Ponadto zwracają uwagę na konieczność i koszty dojazdu do szkoły, spóźniające się autobusy, czasami dochodzący z zewnątrz fetor utrudniający prowadzenie zajęć i wprowadzający dyskomfort w pracy uczniów i nauczycieli mogący stanowić zagrożenie zdrowia. Wskazują również, że jedynie biblioteka ma lepsze warunki niż w poprzednim budynku.

Rodzice twierdzą, że szkoła z taką tradycją powinna mieć właściwy i własny lokal. Warunki lokalowe szkoły nie są i nie były dobre. Zdaniem rodziców brakuje dużych sal lekcyjnych, pracowni specjalistycznych, sali gimnastycznej. Czasami, w zależności od potrzeb, szkoła korzysta z pracowni komputerowych uczelni. Uczelnia dodatkowo, udostępnia sale dydaktyczne na prowadzenie pisemnych egzaminów zewnętrznych. Rodzice uważają warunki lokalowe w szkole za niewystarczające -9 z 32, nieliczne braki zauważa -6 z 32, znaczące braki -7 z 32. Warunki są odpowiednie dla 9 z 32 rodziców.

Partnerzy oceniając warunki lokalowe szkoły, ich mocną stroną i braki w tym względzie podają: szkoła nie znajduje się we własnej siedzibie, poprzedni budynek nie spełniał wymogów BHP, obecnie korzysta z pomieszczeń wynajętych. Organ prowadzący myśli o godnej siedzibie dla tej szkoły. Przedstawiciel organu prowadzącego uważa, iż obecne warunki są dość dobre. Budynek został adoptowany na potrzeby szkoły. Uczniowie mają zapewnione bezpieczne warunki nauki, możliwość korzystania z biblioteki. Szkoła funkcjonuje w kompleksie z wyższą uczelnią, może korzystać z innych jej obiektów. Mankamentem jest brak bazy sportowej. Dobra komunikacja z centrum miasta pozwala na korzystanie z miejskich obiektów sportowych. Oddanie do użytku obwodnicy miejskiej zmniejszy ruch i ułatwi komunikację. Trwają rozmowy z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego o pozyskanie obiektu Nauczycielskiego Kolegium Językowego.

Obserwacja placówki wskazała, że szkoła od września 2011r. znajduje się w budynku wynajmowanym od Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach. Jest to siedziba tymczasowa, do momentu wyremontowania własnego budynku szkoły. Obecnie szkoła usytuowana jest w dużej odległości od centrum miasta, przy głównej, głośniejszej, o dużym natężeniu ruchu ulicy. Korytarze w budynku są bardzo wąskie, brakuje dużego holu, szafek dla uczniów. Sale są małe. Ze względu na to, iż są to pomieszczenia wynajmowane nie można dostosować budynku adekwatnie do potrzeb szkoły, np. uczniowie bardzo chcieliby mieć radiowęzeł. Dyrektor oceniając wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne, ich adekwatność do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów twierdzi, że występują nieliczne braki. Tak samo uważa 18 z 31 nauczycieli, znaczące braki wskazuje 4 z 31, natomiast dla 6 z 31 wyposażenie jest wystarczające. Uczniowie 68 z 114 w ankiecie Moja szkoła wskazują, że w szkole jest wystarczająco dużo pomocy do nauki, natomiast 45 z 114 tak nie uważa. Zdaniem rodziców szkoła ma podstawowe wyposażenie. Rodzice wspierają szkołę w tym zakresie. Pomogli w zakupie komputerów i wsparli finansowo wprowadzenie dziennika elektronicznego w szkole. Twierdzą również, że szkoła korzysta z wyposażenia uczelni. Obserwacja 8 zajęć wskazuje, że w 6 z 8 przypadkach wyposażenie klasy umożliwia realizację celów lekcji, natomiast w 2 z 8 raczej się nie.

W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły. Podejmowane są działania wzbogacające warunki lokalowe i wyposażenie szkoły. Dyrektor konkretnie wskazuje w jaki sposób szkoła jest wspomagana przez samorząd, rodziców, partnerów w tym zakresie. Wymienia: doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne w ramach realizacji projektów edukacyjnych, pozyskiwanie od sponsorów funduszy na zakup pomocy dydaktycznych, sprzętu sportowego, mebli, pozyskiwanie pamiątek świadczących o historii szkoły i jej bogatej

tradycji oświatowej w środowisku lokalnym. Dyrektor podkreśla przychylność samorządu dla działań szkoły w tym zakresie oraz zaangażowanie i wkład w rozwój bazy dydaktycznej objawiający się zatwierdzeniem planów remontu i rozbudowy IV LO, utrzymaniem liczby klas I w corocznej rekrutacji, otwartością na działania szkoły mające na celu promocję szkoły i miasta. Plany poprawy warunków lokalowych szkoły znajdują się w piśmie z dnia 10.08.2011r. dotyczącym dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego pod nazwą "Rewaloryzacja i rozbudowa budynku IV LO w Siedlcach" oraz w Decyzji nr 18/2011 z dnia 4.07.2011r. zatwierdzającej projekt budowlany. Partnerzy szkoły wiedzą, że obecny budynek został przystosowany do potrzeb szkoły tak, aby był bezpieczny. Planuje się remont starej siedziby szkoły oraz jej rozbudowę o halę sportową z zapleczem i trzonem kuchennym. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej czekają na poprawę warunków lokalowych i wyposażenia własnego obiektu szkolnego.

W szkole podejmowane są działania zmierzające do poprawy warunków realizacji przyjętych programów nauczania i poszerzenia oferty zajęć. Dyrektor twierdzi w wywiadzie, że szkoła jest poddana ciągłym procesom ewaluacyjnym polegającym na zmianie profilowania klas, udziale w projektach edukacyjnych finansowanych przez instytucje zewnętrzne: EFS, NCK, uczelnie wyższe oraz inne organizacje i fundacje wspierające edukację. Udział młodzieży w akcjach charytatywnych, promowanie postaw patriotycznych wśród młodzieży przez udział w uroczystościach państwowych, ścisła współpraca szkoły z rodzicami, instytucjami wspierającymi szkołę, promowanie bogatej historii szkoły, spotkania z absolwentami, opracowanie zeszytu -rocznika absolwenta to wszystko działania mające także na celu podkreślenie dorobku i znaczenia tej placówki w środowisku lokalnym oraz potrzebę sfinalizowania remontu i modernizacji godnej jej siedziby. Działania szkoły w ciągu ostatnich dwóch lat zmierzające do wzbogacenia zasobów lokalowych są podejmowane według istniejącego planu uzupełniania wyposażenia. Nauczyciele podkreślają swoje oczekiwania wobec bazy. Rodzice podają przykłady współpracy ze szkołą w zakresie poprawy warunków lokalowych, m. in.: działalność stowarzyszenia, zakup komputerów i współfinansowanie dziennika elektronicznego. Rodzice chcą powrotu szkoły do starej siedziby i lepszej lokalizacji. Mają nadzieję, że po remoncie i modernizacji szkoła wróci do dawnej siedziby oraz otrzyma nową halę sportową. Są zadowoleni z działalności szkoły i 100% zdawalności matury oraz z zarządzania szkołą przez dyrektora. Partnerzy wyrażają podobne opinie, podają przykłady tych samych działań w tym zakresie. Ponadto wskazują na brak przewodowy internet. Podkreślają, że w tej szkole pracują wspaniali i zaangażowani nauczyciele. Twierdzą, że "szkoła łączy szacunek do tradycji z nowoczesnością i postępem".

Baza szkolna zapewnia niezbędne warunki realizacji programów nauczania, jednak ogranicza możliwości poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych oraz eksponowania bogatego dorobku szkoły.

Szybki powrót do własnego, zabytkowego obiektu, dogodnie usytuowanie w centrum miasta wpłynie pozytywnie na możliwości poszerzenia oferty edukacyjnej szkoły i kontynuacji jej ponad stuśdziesięcioletniej tradycji.

Szkoła spełnia wymagania na poziomie średnim.

Poziom spełniania wymagania: C

Wnioski z ewaluacji:

1. W ostatnich dwóch latach maturę zdało 100% uczniów, to znaczy, że w szkole skutecznie wdraża się wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych.
2. Dowodem efektywności nauczania na przestrzeni ostatnich dwóch lat jest 100% promocja.
3. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz aktywna współpraca ze środowiskiem lokalnym wpływa pozytywnie na rozwój uczniów i wizerunek szkoły w środowisku.
4. Szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie dydaktycznym a przedstawione sukcesy absolwentów liceum motywują uczniów do pracy.
5. W szkole podejmowanych jest szereg działań, dzięki którym realizowane są założenia znanej, analizowanej, modyfikowanej i akceptowanej przez społeczność szkolną koncepcji pracy.
6. Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana i wzbogacana, wprowadzane są nowe profile kształcenia, zajęcia programowe i pozalekcyjne a także nowatorskie działania edukacyjne, jednak tylko połowa ankietowanych uczniów klas II uważa, że szkoła pomaga rozwijać ich zainteresowania.
7. Ciekawą inicjatywą wspierającą rozwój uczniów jest realizacja autorskich programów z chemii i matematyki, projektów edukacyjnych, innowacji pedagogicznej z chemii, wymiana młodzieży z Ukrainą a także udział młodzieży w specjalistycznych wykładach i warsztatach organizowanych przez uczelnie w Siedlcach i w Warszawie.
9. Ocenianie uczniów, dzięki informacji zwrotnej o uzyskanych wynikach, motywuje ich do dalszej pracy chociaż, zdaniem uczniów, nauczyciele rzadko rozmawiają z nimi o sukcesach i postępach w nauce a także o przyczynach ich trudności.
10. Nauczyciele wspierają się wzajemnie w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych, aktywnie uczestniczą w pracach stałych i doraźnie powoływanych zespołów zadaniowych oraz w doskonaleniu zawodowym, co korzystnie wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły oraz wszechstronny rozwój uczniów.
11. Działania wychowawcze szkoły są spójne i akceptowane przez całą społeczność, wpływają na kształtowanie pożądanych postaw uczniów przejawiających się brakiem problemów wychowawczych oraz poprzez godne reprezentowanie szkoły w środowisku lokalnym.
12. Baza szkolna zapewnia niezbędne warunki realizacji programów nauczania, jednak ogranicza możliwości poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych oraz eksponowania bogatego dorobku szkoły.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	B
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	B
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	B
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	B
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	B
Kształtuje się postawy uczniów	B
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	B
Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów	B
Promowana jest wartość edukacji	B
Rodzice są partnerami szkoły	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	C

Raport sporządzili:

- Ewa Dombrowska
- Barbara Radman
- Iwona Tomczak
- Bożena Piesio

Kurator Oświaty:

.....